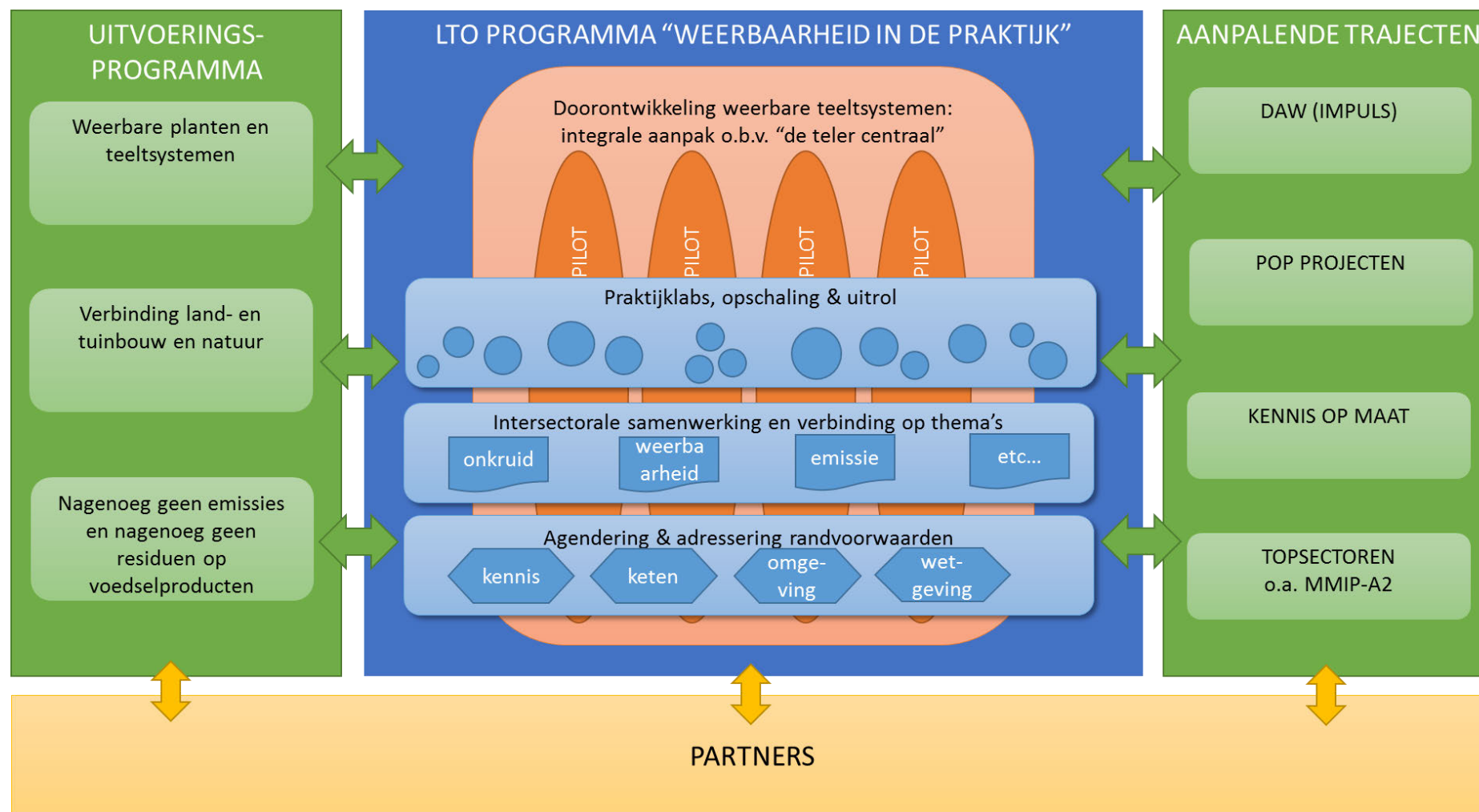

Figuur 1: schematische weergave programma “weerbaarheid in de praktijk”.

Tabel 2: Praktijkprogramma plantgezondheid: pilots op te starten in 2021

Pilots	Thema's							
	weerbare teeltsystemen	(functionele) biodiversiteit	Biostimulanten & biocontrol	Onkruid-beheersing	Precisie technieken	Actuele vraagstukken	Waterkwaliteit / emissies	Gezonde markt
Bestrijding bonenvlieg t.b.v. eiwittransitie		x	x			x		
Duurzaam ketenconcept consumptieaardappel	x							X
Toekomstgerichte onkruid-beheersing bieten & cichorei				x	x	x		
Pilots biostimulanten & biocontrol akkerbouw (o.l.v. BO Akkerbouw)			x					
Veldlab duurzame tulpenteelt	x		x	x		x		
Duurzame lelieteelt (Drenthe)	x							
Emissiebeperking bomen, vaste planten en zomerbloemen					x		x	
Weerbaar telen bomen, vaste planten en zomerbloemen	x			x	x			
Nieuwe duurzame gewasbeschermingsstrategieën fruitteelt	x					x		
Terugdringen emissie fruitteelt							x	
Kas als Ecosysteem	x	x	x					x
Precisie gewasbescherming glastuinbouw	x		x			x	x	
IPM in grasland, groenbemesters en vanggewassen zonder glyfosaat				x			x	
Gewasbescherming in grondwaterbeschermingsgebieden							x	

BIJLAGE

Praktijklabs: model voor integrale aanpak voor de ontwikkeling van robuuste teeltsystemen

Doel

Het doel van de praktijklabs is tweeledig:

1. Het op (semi) bedrijfsschaal met en op teeltbedrijven in een integrale aanpak beproeven en demonstreren van ontwikkelingen die bijdragen aan het ontwikkelen van robuuste teeltsystemen. Het gaat om ontwikkelingen die (bijna) rijp zijn voor praktijktoepassing;
2. Het op een actieve manier bijdragen aan het uitdragen van de ontwikkelingen aan telers en verspreiden/delen van opgedane kennis en kunde, bijvoorbeeld in de vorm van te ontwikkelen tools, met als doel de kennis/tools verder te brengen bij de agrarische bedrijven.

Op basis van de ervaringen en opgedane kennis in de eerste praktijklabs kan gekomen worden tot een template (standaardopzet) voor een praktijklab dat breed toepasbaar is.

Praktijklabs is een concept, niet een aantal vaste locaties met vaste onderwerpen en structuren. Binnen de praktijklabs worden vanuit een centrale aansturing regionaal, sectoraal of themaspecifiek, en alleen als het nodig is sectorspecifiek, demo's uitgerold en/of gecommuniceerd. Deze demo's/beproevingen moeten bijdragen aan het invullen van regionale of andere opgaven.

Uitwerking

Op vele terreinen en plekken worden innovaties en vernieuwingen ontwikkeld en op kleine schaal beproefd, de zogenaamde small wins. Analyse van de introductie van de ontwikkelingen leert dat deze in meerdere situaties stroef en langzaam gaat. Daarnaast blijkt dat meerdere bedrijven op een manier het op labschaal ontwikkelde op eigen bedrijf testen, zonder dat de resultaten ervan toetsbaar zijn: 'werkt het wel of niet'. Daarnaast doet de situatie zich voor dat (met name het in wetenschappelijke projecten) ontwikkelde kennis zich zonder extra inzet lastig laat vertalen naar praktijkschaal. De transitietheorie van Katrien Termeer bestaat er onder andere uit dat transities vaak klein en vaak op individuele bedrijven en plaatsvinden: de small wins. Voor het slagen van de transitie is het belangrijk om deze small wins te ondersteunen en verder te laten groeien. Dit vraagt een actieve aanpak. Met de praktijklabs wordt deze actieve aanpak ingevuld.

Meerdere partijen, waaronder brancheorganisaties en bedrijven, hebben aangegeven dat het voor de introductie van vernieuwingen in de praktijk het meest effectief is als deze proeven van labschaal en onderzoeken gecoördineerd worden opgeschaald naar praktijkschaal en -invulling. Dit is voor ondernemers het meest aansprekend.

Conclusies van de gesprekken met partijen zijn dat:

1. Het veelal gaat om sectorenoverstijgende onderwerpen: beperking emissies gewasbeschermingsmiddelen naar grond- en oppervlaktewater, onkruid- en insectenbeheersing, waterbuffering, toepassing biostimulanten, bodem, energie, kennisontwikkeling, etc.;
2. Het gaat om een integrale aanpak van een problematiek. Zo gaat het bijvoorbeeld bij een pilot over biostimulanten niet alleen om het toepassen van deze producten, maar nog meer om de bijdrage ervan aan het komen tot een weerbare planten in een weerbare bodem, waardoor de (specifieke) inzet van gewasbeschermingsmiddelen anders ingevuld kan worden, maar ook dat de bodem meer water kan vasthouden en meer klimaatrobuust is. Het kan leiden tot een andere manier van het telen van gewassen.

Een praktijklab is niet één vaste locatie, maar is het meer een dynamisch stelsel van bedrijven die tijdelijk één of meer vernieuwingen in de praktijk, onder begeleiding, uitvoeren en demonstreren. Onderdeel van de kennisverspreiding vanuit is het inrichten van twee 'cirkels' van bedrijven:

1. Praktijknetwerken. Dit kunnen individuele telers zijn, maar ook bestaande netwerken en studieclubs. Dit zijn de ambassadeurs van het praktijklab die het geleerde als eerste grootschalig/op bedrijfsschaal, gaan toepassen in de praktijk;
2. Praktijktoepassing. De brede toepassing in praktijk. De innovatie is nu opgenomen in de goede landbouwpraktijk.

Een voorbeeld

Onder het Pakket van Maatregelen, onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming, wordt gewerkt aan het opstellen van protocollen voor een nagenoeg gesloten erf en een nagenoeg gesloten perceel. Deze zijn in 2021 ontwikkeld. Deze protocollen kunnen onderdeel zijn van een groter doel: het structureel nemen van een geïntegreerde set maatregelen om de emissie naar grond- en oppervlaktewater te voorkomen. Denk hierbij aan de protocollen, maar bijvoorbeeld ook aan het gebruik van uitspoelingsgevoelige gewasbeschermingsmiddelen, rassenkeuze, bodembeheer, toepassingstechnieken van gewasbeschermingsmiddelen. De gehele set van maatregelen die een ondernemer kan toepassen. Het is ook belangrijk om de invloed van de maatregelen op het 'oorspronkelijke' doel, de waterkwaliteit, te meten en te communiceren.

Spin off

De activiteiten van de praktijklabs staan niet op zich en hebben raakvlakken met andere thema's:

1. Het verdienmodel en de keten. De activiteiten in een praktijklab kan raakvlakken hebben met de (afzet)keten. Als dat aan de orde is, dan wordt opgenomen in de opzet en uitvoering van het praktijklab.
2. Kennisontwikkeling. Het praktijklab kan leiden tot onderzoeksvragen; fundamenteel en praktisch. Dit wordt in het verlengde van het praktijklab in de bestaande structuren opgepakt. Het is dus géén onderdeel van de praktijklabs.
3. Beleid. Katrien Termeer heeft in haar transitieboek beschreven dat beleidsmatige zaken aan de orde zijn om small wins verder te ontwikkelen. Dit wordt in het verlengde van het praktijklab in de bestaande structuren opgepakt. Het is dus géén onderdeel van de praktijklabs.

OPLEGNOTITIE

Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030, jaarplan 2021: aanbod LTO

Dit aanbod betreft de beoogde gezamenlijke inzet in 2021 van de sectororganisaties LTO Nederland, Glastuinbouw Nederland, NFO en KAVB ten behoeve van realisatie van het uitvoeringsprogramma (UP). In bijgevoegde excel tabel (bijlage 1) is aangegeven welke van deze acties in 2021 worden gestart dan wel gecontinueerd. De inbreng in deze tabel vergt een nadere toelichting.

Samenwerking op acties

Samen staan de productie sectoren, verenigd in LTO Nederland, aan de lat als initiatiefnemer voor éénderde van alle acties in het UP, zo'n 50 in totaal. De sectororganisaties dragen hiermee een grote verantwoordelijkheid en vragen de partners om hieraan - waar van toepassing - een bijdrage te leveren, inhoudelijk dan wel financieel. Binnen het korte tijdsbestek waarin het aanbod tot stand is gekomen was het niet mogelijk om samenwerkingsverbanden en bijdragen van derden in de betreffende tabel te expliciteren.

Naast acties waar LTO trekker van is, zullen naar verwachting in 2021 ook acties van start gaan waar LTO graag bij betrokken is, danwel input wil leveren. Enkele daarvan zijn al benoemd in de begin december jl. door LNV verstuurd nieuwsbrief. Ook deze betrokkenheid dient nog nader geëxpliciteerd te worden op het moment dat een compleet overzicht beschikbaar is van acties die in 2021 worden gestart of gecontinueerd.

Publieke financiering

Een aantal door LTO te initiëren acties wordt in samenhang uitgevoerd. Ook staan er acties in de tabel die in de praktijk meerdere activiteiten (kunnen) omvatten, zoals pilots. Dat maakt begroting per actie lastig en onpraktisch. In plaats daarvan volgt hieronder een overzicht van activiteiten waarvoor publieke financiering gevraagd wordt, inclusief begrote kosten in 2021.

De sectororganisaties LTO Nederland, Glastuinbouw Nederland, NFO en KAVB voorzien in 2021 inzet op **26 acties** waarvan zijzelf trekker zijn. Daarvoor is de volgende publieke investering vanuit het uitvoeringsprogramma nodig:

- **1,44 miljoen euro** excl btw in 2021 voor een praktijkprogramma plantgezondheid (bijlage 2), inclusief **14 pilots** verdeeld over alle sectoren. Het betreft meerjarige activiteiten, publieke financiering is ook in volgende jaren nodig..
- **150.000 euro** excl. btw in 2021 voor operationalisering van experimenteerruimte en facilitering lange-termijn spoor in casussen van actuele vraagstukken. Het betreft onder meer out-of-pocket kosten, raadpleging van experts en het laten uitvoeren van desk studies.

In de uitvoering van acties worden daarnaast bestaande trajecten benut, waaronder de DAW (Deltaplan Agrarisch Waterbeheer) structuur en Platform Duurzame Glastuinbouw (PDG). Een integrale aanpak van het thema gewasbescherming is ook hier essentieel. Wij vragen I&W en andere betrokken partners vaart te maken met de operationalisering van **DAW Impuls** en ruimte te bieden voor structurele verankering van gewasbescherming daarin.

Korte-termijn problematiek

Een effectieve aanpak van **korte-termijn knelpunten** is voor LTO van cruciaal belang om de geloofwaardigheid van het uitvoeringsprogramma te behouden. Inzet hierop vergt niet zozeer (meer) financiële capaciteit of menskracht maar vooral de wil om samen doorbraken te realiseren om daadwerkelijk tot oplossingen te komen. Wij blijven ons hiervoor tot het uiterste inspannen en vragen alle partners, overheden en bedrijfsleven, dit ook te doen.

Bijlage 1: actietabel jaarplan 2021 ingevuld door LTO (geel gearceerde rijen)

Bijlage 2: beschrijving LTO programma "weerbaarheid in de praktijk"

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl; 10.2.e @biobestgroup.com; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @gmail.com; 10.2.e @fedecom.nl;
 10.2.e @zito.nl; 10.2.e @minienw.nl; 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @vewin.nl
Cc: 10.2.e @rijkswaarn.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @planet.nl 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @cumela.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @lto.nl; 10.2.e @minienw.nl;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @vewin.nl
Onderwerp: RE: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 20-01-2021 13:45 -15:15 u
Datum: vrijdag 15 januari 2021 07:58:12
Bijlagen: Jaarprogramma UP 2021 acties UvW.xlsx

Aan de leden van de stuurgroep,

Hierbij nog de bijdrage van de Unie van Waterschappen met excuses voor de late verzending.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Postbus 93218 | 2509 AE | Den Haag
 +31 70 10.2.e | +31 6 10.2.e | mmul@uvw.nl
 @waterschappen | www.uvw.nl

Veilige dijken, droge voeten, voldoende en schoon water

Van: 10.2.e @minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 14 januari 2021 21:31
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl' 10.2.e @agrotheek.nl>; 10.2.e @biobestgroup.com'
 10.2.e @biobestgroup.com>; 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>;
 10.2.e @gmail.com' 10.2.e @gmail.com>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>;
 10.2.e @zlto.nl' 10.2.e @zlto.nl>; 10.2.e @minienw.nl'
 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>;
 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>
cc: 10.2.e @rijkswaarn.nl' 10.2.e @rijkswaarn.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @planet.nl' 10.2.e @planet.nl>;
 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @cumela.nl'
 10.2.e @cumela.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>; 10.2.e @lto.nl'
 10.2.e @lto.nl>; 10.2.e @minienw.nl' 10.2.e @minienw.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'

10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e
@nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e
@uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>

Onderwerp: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 20-01-2021 13:45 -15:15 u

Beste leden van de stuurgroep,

Bijgevoegd treft u de agenda en bijlagen voor de vergadering van 20-01-2021 om 13:45 tot 15:15 uur via Web-ex, de link is al eerder via een vergaderverzoek aan u gezonden.

In de bijlage 2 treft u een oplegnotitie aan over het Jaarprogramma 2021 aan de hand waarvan we het gesprek over het Jaarprogramma met elkaar willen voeren. Daarnaast ontvangt u de documenten over het Jaarprogramma die wij van de partijen hebben ontvangen (en die u in cc ontving), daarbij is ook de Exeltabel van LNV-PAV. Goed om te weten is dat die tabel intern nog niet is afgestemd.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Ministerie van LNV
M 06 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e
Onderwerp: DOMUS-21012378-v2-Stuurgroep_Uitvoeringsprogramma_gewasbescherming_2030;_agenda_annotatie
Datum: dinsdag 19 januari 2021 18:39:20
Bijlagen: [DOMUS-21012378-v2-Stuurgroep_Uitvoeringsprogramma_gewasbescherming_2030;_agenda_annotatie.docx](#)

Beste 10.2.e en 10.2.e

Bijgevoegd de geannoteerde agenda voor de stuurgroep van UP gewasbescherming 20-01-2021 om 13:45-15:15 uur, via Web-ex. Met dank aan 10.2.e en 10.2.e.

Vragen horen we graag van jullie.

Groet,
10.2.e

NB

Dit doc staat op de T-schijf: Gewasbescherming/communicatie/stuurgroep/stuurgroep/210120

Aan de leden van de Stuurgroep Uitvoeringsprogramma
gewasbescherming 2030

Directoraat-generaal Agro

Behandeld door

10.2.e

T 070 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl

Datum

13 jan. 2021

Kenmerk

DGA / 21012378

Bijlage(n)

Diversen

agenda

MET ANNOTATIE VOOR DE VOORZITTER

Omschrijving	Stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030
Voorzitter	10.2.e
Notulist	10.2.e
Vergaderdatum en -tijd	20 januari 2021, 13.45 uur – 15.15 uur
Locatie	Via Web-ex (zie link in het digitale vergaderverzoek)

Vergaderpunten

1. Opening (13:45 -14:00 uur)

Annotatie

- VEWIN verzocht – “vanuit de afspraak verontreinigingen door bestrijdingsmiddelen (= gewasbeschermingsmiddelen en biociden jhs) regelmatig te agenderen - ook de overschrijdingen van deze stoffen in bronnen voor drinkwater uit oppervlaktewater aan de orde te stellen (met bijlage). Dat punt is niet geagendeerd, want het was bijgesloten bij het bericht van de exeltabel en daardoor over het hoofd gezien. Laten we even afwachten of en wanneer 10.2.e dit onderdeel onder de aandacht brengt. Eventueel kan je dan reageren en voorstellen om het een andere keer te agenderen.
 - NM heeft aangegeven het te willen hebben over het concretiseren van de tussendoelen. Dit punt kan aan de orde komen bij het bespreken van de opdracht omtrent monitoring. Ik heb dat aan 10.2.e gemeld.
2. Mededelingen
 - a. 10.2.e kan de bijeenkomst bijwonen tot 14:30 uur.
10.2.e is de hele vergadering aanwezig namens Plantum.
 - b. Wetenschappelijke basis besluitvorming
gewasbeschermingsmiddelen - Nefyto mede namens Artemis.
(bijlage A).

Annotatie.

- 10.2.e MONDELING mededeling van LNV: De Europese commissie heeft een audit gedaan voor de SUD. Er zal binnenkort een rapportage worden opgeleverd. De partijen van de stuurgroep zullen door LNV worden betrokken

bij de NL reactie voor de Commissie. Je kunt in de stuurgroep ook wijzen op de internet consultatie die de COM heeft gestart voor de evaluatie en herziening van de SUD. (zie de mail van de COM). Desgewenst kunnen we de mail doorsturen naar de stuurgroep-leden (zie ook annotatie-bijlage met achtergrondinfo voor 10.2.6).

- Ad b. Nefyto had gevraagd om dit punt te agenderen. Je kunt ruimte geven voor en korte toelichting, blijkt dat verdere discussie nodig is, dan kan je voorstellen om dat op de volgende vergadering te doen. Zie ook annotatie-bijlage.

3. Stand van zaken na vaststellen van het Uitvoeringsprogramma (14:00 – 14:20 uur).

Doel: Informeren en klokken gelijk zetten (bijlage 1).

Annotatie

- Ons onderliggend doel van het agendapunt: horen waar de 'pijn' zit en wat nodig is om weer commitment te krijgen op de in gang te zetten acties.
- Aanleiding van dit agendapunt is het verzoek van LTO in december jl. om betrokken te worden bij de opdrachten die LNV voorbereid van onder meer de Governance, monitoring en de andere opdrachten. LNV is in december gestopt met deze voorbereidingen.
- Agrodis ondersteunde dit signaal van LTO en was verrast. Ook Plantum gaf blijk van ondersteuning. Verder is ons geen ondersteuning bekend. Verwachting is dat de reacties van de andere partijen beperkt zullen zijn. Overigens was in november jl. afgesproken dat LNV op Governance en monitoring de lead zou nemen, waarbij de partijen in de uitvoering van opdracht zouden worden betrokken.
- In bijlage 1 van de agenda is een volledig overzicht met de stand van zaken opgenomen. Bij de opdrachten die nog moeten worden uitgezet is gevraagd of partijen nog een organisatie weten om de desbetreffende opdracht uit te voeren. Goed om hier aandacht voor te vragen. Eventuele suggesties kunnen ook na de stuurgroep nog gedeeld worden.
- Wanneer er weerstand is bij een van de beoogde opdrachten dan kan worden aangeboden dat wij vanuit LNV nog in gesprek gaan met partijen over de geformuleerde opdracht.
- Een van de beoogde opdrachtnemers is CLM. De ervaring leert dat bijvoorbeeld Nefyto wat moeite heeft met deze niet wetenschappelijke organisatie. Wij denken dat voor de opdracht over het receptuursysteem het CLM een goede keuze is, omdat ze enerzijds kennis hebben van de praktijk en anderzijds van gewasbescherming in de maatschappelijke context. Agrodis

meldt in het e-mailbericht met de ingevulde exelltabel ook iets over het receptuursysteem. Het echter is onduidelijk wat ze bedoelen of willen.

- NM vraagt aandacht voor het proces om tijdig goede meetbare tussendoelen te formuleren. Dat kan onder het kopje monitoring in de bijlage.

4. Advies over de Governance voor het Uitvoeringsprogramma

Doel: Informeren en bespreken van de aanpak voor het advies. Met toelichting van KPMG (14:20 -14:40 uur).

Annotatie

- Aanwezig bij dit agenda zijn van KPMG: 10.2.e en 10.2.e Ik heb met ze afgesproken om hen een signaal te geven zodra we bij dit agendapunt zijn aangekomen. Ze hebben een web-ex vergaderverzoek ontvangen. We hebben hun bijdrage vooraf besproken en ze maken gebruik van een paar sheets die wij hebben gezien. Het accent ligt op 'we gaan dit gezamenlijk met de partijen oppakken'.

5. Jaarprogramma 2021 (14:40 – 15:00 uur)

Doel: Bespreken van de opzet van het jaarprogramma (bijlage 2)

Annotatie

- Ik stel voor dat 10.2.e de agendabijlage 2 toelicht en o.a. noemt dat we in de beschikbare tijd niet alle bijdragen hebben kunnen integreren in één overzicht. Daarnaast dat de bijdrage van LNV-PAV nog niet interdepartementaal (SZW, IenW) en intern (PAV, SKI, DN) is afgestemd.
- Het plan van LTO ziet er veelbelovend uit, maar er is meer uitwerking nodig. Het procesvoorstel is om enkele onderdelen op korte termijn op te pakken zodat er ook op korte termijn resultaten en activiteiten zichtbaar zijn.
- Aandachtspunt blijft de bijdrage van private middelen (vooral cash). Met het oog op staatssteun en bestaande instrumenten (PPS, etc.) blijft het moeilijk voor ons om 100% financiering te bekostigen. Dit kan deels ondervangen worden met een in kind bijdrage, maar er waarschijnlijk ook cash nodig van de andere partijen. Er is daarom meer duidelijkheid nodig van de partijen welke cash en in kind bijdrage zij willen bijdragen en wat zij van anderen verwachten. In de intentieverklaring is uitgesproken dat alle partijen zich daarvoor inzetten. Het zou heel mooi zijn als daar in de stuurgroep in gezamenlijkheid richting aan wordt gegeven.
- Als de plannen van LTO enkel uit de 4 miljoen betaald gaan worden schept dit wellicht ook precedenten voor de andere leden van de stuurgroep om geen eigen middelen beschikbaar te stellen.

6. Vaststellen datum volgende vergadering
Voorstel: In de week van 08 – 12 maart. Doel: bespreken en vaststellen
Jaarprogramma 2021. Daarna - zo lang de governance niet is vastgesteld
- eens in de zes weken een vergadering te plannen tot de zomervakantie.
LNV neemt hiervoor het initiatief.
7. Rondvraag en Sluiting

Annotatiebijlage

Reactie op notitie van Nefyto/artemis (verbod buiten de landbouw)

Ik wil graag reageren/jullie wat gedachten meegeven over de notitie van Nefyto/Artemis.

Wat speelt bij het gebruiksverbod om middelen buiten de landbouw is dat naast het toelatingsbeleid - waarvoor 1107/2009 van toepassing is – ook het beleid inzake duurzaam gebruik van toepassing is.

Voor het toelatingsbeleid is wetenschappelijke risicobeoordeling de basis. Ook al komt de politiek om de hoek kijken om het beschermdoel vast te stellen. 100 % veilig is vaak niet mogelijk en vaak ook niet aantoonbaar (praktisch) vast te stellen.

Inzake duurzaam gebruik is er (vanuit milieubeleid/voorzorgsbeginsel/preventie gedreven) het uitgangspunt om waar mogelijk belasting van het (leef)milieu met chemische stoffen te voorkomen. Als er haalbare en betaalbare alternatieven zijn, hebben die de voorkeur ook al zijn het alternatieven voor toegelaten/goedgekeurde stoffen.

Volgens mij heeft de rechter Nefyto/Artemis in het gelijk gesteld omdat de rechter vond dat de juridische grondslag onvoldoende was, niet omdat de rechter vond dat een wetenschappelijke basis ontbrak.

Ik weet natuurlijk niet hoe de andere SG partners gaan reageren, maar LNV kan moeilijk de lijn van Nefyto/Artemis ondersteunen.

Groetjes

10.2.e

Annotatie bijlage **Ter informatie**

Audit Implementatie Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden.

Inleiding

In 2009 is de Richtlijn duurzaam gebruik pesticiden vastgesteld. In 2011 is de richtlijn in werking getreden. De richtlijn vormt samen met de gewasbeschermingsmiddelen verordening (over de goedkeuring en toelating van middelen) de kern van het geharmoniseerde EU beleid voor gewasbescherming.

Volgens de richtlijn moeten lidstaten nationale actieplannen (NAP) opstellen, doelen en indicatoren benoemen om gebruik en risico's terug te dringen, zorgen voor eisen aan vakbekwaamheid, spuitmachines, verpakkingsmateriaal, extra maatregelen nemen voor water en kwetsbare gebieden en trendanalyses uitvoeren. Centraal staat de implementatie van geïntegreerde gewasbescherming (IPM). Nederland heeft in 2012 een NAP vastgesteld en toegestuurd aan de Europese Commissie. Het NAP ging niet in op alle aspecten van de richtlijn, mede omdat parallel aan de nota GGDO werd gewerkt (GGDO is in 2013 vastgesteld). In het voorjaar van 2019 is een beknopte update naar de Europese Commissie verstuurd, in afwachting van de Tussenevaluatie GGDO en Toekomstvisie Gewasbescherming 2030/Uitvoeringsprogramma.

Sinds 2018 voert de Europese Commissie audits uit in Lidstaten om na te gaan of Lidstaten de richtlijn goed hebben geïmplementeerd. In 2020 stonden vier audits op het programma maar ivm Corona/COVID 19, waardoor fysieke bezoeken niet mogelijk werden, is het aantal terug gebracht tot één audit via video-overleg, in dit geval Nederland. Het was voor beide partijen een nieuwe ervaring. De Audit heeft plaatsgevonden in de periode 5 tot 14 oktober 2020 dmv Webex overleg met de bevoegde autoriteiten (LNV, VWS/RWS, NVWA, Ctgb, Bureau Erkenningen, SKL).

De bevindingen zijn vastgelegd in een voorlopig (Engelstalig) verslag dat in december is ontvangen. Eind januari wordt de officiële Nederlandstalige versie verwacht waarop NL binnen vier weken dient te reageren (correctie op feitelijke onjuistheden en reactie hoe de aanbevelingen worden opgepakt). Daarna (wsl einde 1ste kwartaal van 2021) wordt het eindverslag met de NL reactie door de Europese Commissie vastgesteld en gepubliceerd.

Het voorlopige verslag bevat vijf aanbevelingen waar Nederland invulling aan moet geven:

- 1) Zorg ervoor dat de NAP elke vijf jaar wordt herzien/geupdate
- 2) Zorg ervoor dat de NAP indicatoren bevat over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen die speciale aandacht vragen
- 3) Zorg voor keuring en inspectie van zaadbehandelingsinstallaties
- 4) Zorg ervoor dat alle professionele gebruikers de principes van IPM toe passen
- 5) Analyseer trends in het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en identificeer prioritaire onderwerpen of goede voorbeelden

De Europese Commissie was positief over de kwaliteit van de PBL Tussen evaluatie en het inzicht dat die evaluatie bood in de geboekte voortgang, de emissie reductie doelen voor water, het systeem van vakbekwaamheid en spuitkeuring (nog wel een aandachtspunt voor zaadbehandeling), de kwantitatieve doelen voor professioneel niet-landbouwkundig gebruik (geen gebruik toegestaan, uitzonderingen daargelaten) en het feit dat er tussen 2017 en 2018 een forse daling heeft plaatsgevonden in de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen.

Follow up

Binnenkort vindt overleg plaats tussen de betrokken bevoegde autoriteiten over het voorlopige rapport (check op juiste weergave van het overleg en inventarisatie van oplossingsrichtingen). De verwachting is dat een deel van de aanbevelingen kan worden meegenomen met acties uit het Uitvoeringsprogramma. Dat laat onverlet dat er een nieuw traject moet worden gestart om te komen tot een herzien NAP. Voor een belangrijk deel zal kunnen worden verwezen naar het Uitvoeringsprogramma. Maar op onderdelen is extra actie nodig.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
 10.2.e @cto.nl"; 10.2.e @gmail.com"; 10.2.e @fedecom.nl";
 10.2.e @zito.nl"; 10.2.e @minienw.nl"; 10.2.e @brabers.nl"; 10.2.e
 10.2.e @plantum.nl"; 10.2.e @uvw.nl"; 10.2.e @vewin.nl";
 10.2.e @mkzwaan.nl"
Cc: 10.2.e @brabers.nl"; 10.2.e
Onderwerp: Verslag stuurgroep gewasbescherming 20-01-2021
Datum: maandag 25 januari 2021 11:27:02
Bijlagen: [Verslag_Stuurgroep_Uitvoeringsprogramma_gewasbescherming_2030_20012021.docx](#)

Beste leden van de stuurgroep,

In de bijlage vinden jullie het verslag van de stuurgroep van woensdag 20 januari jl.

Groet,
10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
 Mobiel :+31 (06) 10.2.e
 Mail: 10.2.e @minlnv.nl

Van: 10.2.e [redacted]
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl; 10.2.e @biobestgroup.com; 10.2.e @ctab.nl;
 10.2.e @gmail.com; 10.2.e @fedecom.nl;
 10.2.e @zito.nl; 10.2.e @minienw.nl; 10.2.e [redacted]
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e [redacted]
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uwv.nl; 10.2.e @vewin.nl
Cc: 10.2.e @rijkswaarn.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @planet.nl; 10.2.e @ctab.nl;
 10.2.e @cumela.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @ito.nl; 10.2.e @minienw.nl;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e [redacted];
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uwv.nl; 10.2.e @vewin.nl
Onderwerp: Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; startbijeenkomst kerngroep Jaarprogramma 2021-2022
Datum: dinsdag 26 januari 2021 16:01:27

Goedemiddag allen,

In de stuurgroepvergadering van het Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 (UP) is op 20-01-2021 besloten dat het Jaarprogramma 2021 -met een doorkijkje naar 2022- wordt uitgewerkt door de kerngroep als voorbereiding op besluitvorming in de stuurgroep. LNV zal een vergadering organiseren. In de kerngroep die betrokken was bij het opstellen van de het UP waren de deelnemers: LTO (10.2.e [redacted]), Artemis (10.2.e [redacted]), Nefyto (10.2.e [redacted]), NenM (10.2.e [redacted]), Unie van Waterschappen (10.2.e [redacted]), IenW (10.2.e [redacted]) en LNV. Agrodīs (10.2.e [redacted]) en Plantum (10.2.e [redacted]) hebben aangegeven ook te willen aansluiten.

Wij gaan de medewerkers van bovenstaande partijen uitnodigen voor een digitale startbijeenkomst in de week van 1-5 februari. De partijen kunnen zich nog aanmelden bij LNV om deel te nemen in de kerngroep. Als je wel bent genoemd en niet betrokken wil zijn, dan hoor ik dat graag zo spoedig mogelijk.

Met vriendelijke groet,
mede namens 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

Ministerie van LNV
M 06 10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e @ctob.nl";
 10.2.e @zonnet.nl; 10.2.e @tedecom.nl; 10.2.e @zito.nl";
 10.2.e @minienw.nl"; 10.2.e @brabers.nl";
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uww.nl; 10.2.e @vewin.nl";
 10.2.e @mkzwaan.nl
Onderwerp: Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 - Concept jaarplan 2021-2022.
Datum: dinsdag 9 februari 2021 10:42:21
Bijlagen: [Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie.xlsx](#)

Beste contactpersonen uitvoeringsprogramma gewasbescherming,

Op verzoek van de stuurgroep duurzame gewasbescherming is de kerngroep onlangs bij elkaar geweest om tot een concept jaarprogramma 2021 te komen met een doorkijk naar 2022. De stuurgroep heeft hierbij ook aangegeven nog aanvullende informatie te willen ontvangen over de financiering van de verschillende acties. Het concept jaarprogramma wordt vervolgens geagendeerd voor de stuurgroep vergadering die is gepland op dinsdag 9 maart 15:00 – 16:30.

De kerngroep is aan de slag gegaan met de opdracht van de stuurgroep, maar doet dit ook graag in gezamenlijkheid met alle deelnemende partijen. De kerngroep heeft hiervoor een paar keuzes gemaakt en op basis van de wensen van de stuurgroep enkele vragen geformuleerd, die we bij deze aan jullie voorleggen.

Gemaakte keuzes:

1. Het concept jaarprogramma 2021 wordt parallel aan het vaststellen van de governance opgesteld. Dit betekent dat de kerngroep een aantal besluiten die hiermee samenhangt op dit moment dus niet mee kan nemen dan wel mee kan wegen.
2. Om te komen tot een concept jaarprogramma zal de kerngroep binnen de huidige mogelijkheden advies uitbrengen aan de stuurgroep en daarbij letten op de volgende punten:
 - a. Inzichten krijgen welke partijen samen met de trekker participeren bij de uitvoering van de actiepunten;
 - b. Nader uniformeren van de informatie per actiepunt;
 - c. Een samenhang tussen actiepunten benoemen;
 - d. Indien nodig prioriteren van de actiepunten;

Als kerngroep hebben wij goed naar de ingevulde tabellen gekeken. De beschikbare informatie blijkt nog wat onduidelijkheden te hebben, sommige gegevens ontbreken of is niet op dezelfde manier ingevuld. Daarom hebben we een vereenvoudigde compilatie gemaakt (bijgevoegd), met een aantal vragen aan jou. Mocht door de vereenvoudigde compilatie informatie zijn weggevallen, dan kan deze worden ingevoegd.

Vragen:

1. Zie jij eventuele samenhang met andere acties? Benoemd deze in kolom G.
2. Samenwerking
 - a. Van welke partijen verwacht jij als trekker betrokkenheid bij de uitvoering? Benoemd deze partijen in kolom H.
 - b. Bij welke actie van andere trekkers wens jij als deelnemende partij zelf aan te sluiten? Geef aan in kolom I.

3. Benodigd budget:

- a. Is er voor de uitvoering van deze actie enkel een *in kind* bijdrage nodig? Geef aan in kolom J.
- b. Welke *in cash* bijdrage is nodig voor de uitvoering van deze actie? Geef aan in euro's per jaar in kolom K
- c. Van welke partijen verwacht jij een in cash bijdrage voor de uitvoering van deze actie? Geef aan in euro's per jaar bij de desbetreffende partij(en) in kolommen L t/m W.

Om voortgang in dit proces te houden, ontvangen wij jullie reacties op deze vragen het liefst zo spoedig mogelijk en uiterlijk op vrijdag 12 februari aanstaande.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

[Redacted signature block]

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel :+31 (06) 10.2.e

Mail: 10.2.e@minlnv.nl

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc: 10.2.e @ctgb.nl";
 10.2.e @zonnet.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @zlto.nl";
 10.2.e @minienw.nl"; 10.2.e @brabers.nl";
 10.2.e @uwv.nl; 10.2.e @vewin.nl";
 10.2.e @mkzwaan.nl
Onderwerp: RE: Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 - Concept jaarplan 2021-2022.
Datum: maandag 15 februari 2021 13:02:22
Bijlagen: [Kopie van Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie Plantum.xlsx](#)
[Kopie van Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie Plantum.xlsx](#)

Beste allen,

Hierbij ook nog de invulling van Plantum, **in rood**.

Wel nog enkele vragen/opmerkingen:

- Als ik onderstaande instructie lees, kan niet in zowel kolom J (enkel *in kind* bijdrage nodig) als kolom K (benodigde *in cash* bijdrage) iets ingevuld worden. Dat hebben we (mijzelf inclusief) volgens mij niet consequent gedaan, dus dat kan wat verwarring geven.
- Onderaan de tabel zijn ongenummerde vervolgacties toegevoegd. Ik heb daar ook enkele kruisjes gezet, weet niet of dat de bedoeling was?
- Vorige week ben ik weer geïnformeerd over de acties die vanuit het Actieplan Plantgezondheid Akkerbouw van de BO Akkerbouw lopen (Plantum is lid van de BO Akkerbouw; daarnaast naast telers nog een heel aantal ketenpartijen!). Met name aan het UP-stuk Plan van Aanpak Open Teelten wordt denk ik op vele punten bijgedragen. De BO Akkerbouw heeft het Actieplan ook aangeboden aan het Ministerie LNV. Ik zou willen aanraden snel te kijken waar het BO-plan invulling geeft/kan geven voor de akkerbouwsector op een aantal acties.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @minlnv.nl]
Verzonden: dinsdag 9 februari 2021 10:42
Aan: 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @planet.nl>; 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @cumela.nl>; 10.2.e @fedecom.nl>; 10.2.e @lto.nl>; 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uwv.nl>; 10.2.e @vewin.nl>
cc: 10.2.e @agrotheek.nl>; 10.2.e @biobestgroup.com>; 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @zonnet.nl' 10.2.e @zonnet.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>; 10.2.e @zlto.nl' 10.2.e @zlto.nl>; 10.2.e @minienw.nl' 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uwv.nl'

10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>;
10.2.e @rijkzwaan.nl' 10.2.e @rijkzwaan.nl>

Onderwerp: Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 - Concept jaarplan 2021-2022.

Beste contactpersonen uitvoeringsprogramma gewasbescherming,

Op verzoek van de stuurgroep duurzame gewasbescherming is de kerngroep onlangs bij elkaar geweest om tot een concept jaarprogramma 2021 te komen met een doorkijk naar 2022. De stuurgroep heeft hierbij ook aangegeven nog aanvullende informatie te willen ontvangen over de financiering van de verschillende acties. Het concept jaarprogramma wordt vervolgens geagendeerd voor de stuurgroep vergadering die is gepland op dinsdag 9 maart 15:00 – 16:30.

De kerngroep is aan de slag gegaan met de opdracht van de stuurgroep, maar doet dit ook graag in gezamenlijkheid met alle deelnemende partijen. De kerngroep heeft hiervoor een paar keuzes gemaakt en op basis van de wensen van de stuurgroep enkele vragen geformuleerd, die we bij deze aan jullie voorleggen.

Gemaakte keuzes:

1. Het concept jaarprogramma 2021 wordt parallel aan het vaststellen van de governance opgesteld. Dit betekent dat de kerngroep een aantal besluiten die hiermee samenhangt op dit moment dus niet mee kan nemen dan wel mee kan wegen.
2. Om te komen tot een concept jaarprogramma zal de kerngroep binnen de huidige mogelijkheden advies uitbrengen aan de stuurgroep en daarbij letten op de volgende punten:
 - a. Inzichten krijgen welke partijen samen met de trekker participeren bij de uitvoering van de actiepunten;
 - b. Nader uniformeren van de informatie per actiepunt;
 - c. Een samenhang tussen actiepunten benoemen;
 - d. Indien nodig prioriteren van de actiepunten;

Als kerngroep hebben wij goed naar de ingevulde tabellen gekeken. De beschikbare informatie blijkt nog wat onduidelijkheden te hebben, sommige gegevens ontbreken of is niet op dezelfde manier ingevuld. Daarom hebben we een vereenvoudigde compilatie gemaakt (bijgevoegd), met een aantal vragen aan jou. Mocht door de vereenvoudigde compilatie informatie zijn weggevallen, dan kan deze worden ingevoegd.

Vragen:

1. Zie jij eventuele samenhang met andere acties? Benoemd deze in kolom G.
2. Samenwerking
 - a. Van welke partijen verwacht jij als trekker betrokkenheid bij de uitvoering? Benoemd deze partijen in kolom H.
 - b. Bij welke actie van andere trekkers wens jij als deelnemende partij zelf aan te sluiten? Geef aan in kolom I.
3. Benodigd budget:
 - a. Is er voor de uitvoering van deze actie enkel een *in kind* bijdrage nodig? Geef aan in kolom J.
 - b. Welke *in cash* bijdrage is nodig voor de uitvoering van deze actie? Geef aan in euro's per jaar in kolom K

- c. Van welke partijen verwacht jij een in cash bijdrage voor de uitvoering van deze actie? Geef aan in euro's per jaar bij de desbetreffende partij(en) in kolommen L t/m W.

Om voortgang in dit proces te houden, ontvangen wij jullie reacties op deze vragen het liefst zo spoedig mogelijk en uiterlijk op vrijdag 12 februari aanstaande.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Mobiel :+31 (06) 10.2.e

Mail: 10.2.e@minlnv.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl; 10.2.e @biobestgroup.com; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @gmail.com; 10.2.e @fedecom.nl;
 10.2.e @zito.nl; 10.2.e @minienw.nl; 10.2.e
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uvw.nl; 10.2.e @vewin.nl
Cc: 10.2.e @rijkswaarn.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @planet.nl; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @cumela.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @lto.nl; 10.2.e @minienw.nl;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uvw.nl; 10.2.e @vewin.nl
Onderwerp: Planning voorbereiden vergadering stuurgroep UP gewasbescherming 2030
Datum: vrijdag 19 februari 2021 19:23:57

Beste leden van de stuurgroep,

Als het goed is hebben jullie inmiddels een vergaderverzoek ontvangen voor nog drie bijeenkomsten van de stuurgroep tot de zomervakantie. Dank voor de goede medewerking. Ik heb op basis van de afgesproken data een planning gemaakt voor het tijdig aanleveren van agendapunten en bijbehorende 'stukken'. Daarnaast is er ook een planning van een datum waarop we de uitnodiging met agenda en bijlagen naar jullie willen verzenden. Je treft het overzichtje hierna bij NB.

Als jullie vragen of suggesties hebben hoor ik die graag.

Met vriendelijke groet,
 10.2.e

Ministerie van LNV

M 06 10.2.e

NB

Planning voorbereiding en stuurgroep UP gewasbescherming 2030		
Stuurgroep vergadering	Verzenden agenda	Uiterlijk indienen agendapunten en bijlagen
09-03-2021	03-03-2021	26-02-2021
21-04-2021	15-04-2021	08-04-2021
02-06-2021	27-05-2021	18-05-2021
08-07-2021	02-06-2021	24-06-2021

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 10 februari 2021 11:07

Aan: 10.2.e @agrotheek.nl; 10.2.e @agrotheek.nl; 10.2.e @biobestgroup.com;
 10.2.e @biobestgroup.com; 10.2.e @ctgb.nl; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @gmail.com; 10.2.e @gmail.com; 10.2.e
 10.2.e @minlnv.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @fedecom.nl;
 10.2.e @zlto.nl; 10.2.e @zlto.nl; 10.2.e @minienw.nl
 10.2.e @minienw.nl; 10.2.e @minlnv.nl;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl
 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @nvwa.nl;
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uvw.nl
 10.2.e @uvw.nl; 10.2.e @vewin.nl; 10.2.e @vewin.nl
cc: 10.2.e @rijkswaarn.nl; 10.2.e @rijkswaarn.nl; 10.2.e @brabers.nl
 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @planet.nl; 10.2.e @planet.nl;
 10.2.e @ctgb.nl; 10.2.e @ctgb.nl; 10.2.e @cumela.nl
 10.2.e @cumela.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @lto.nl

10.2.e @lto.nl>; 10.2.e @minienw.nl' 10.2.e @minienw.nl>;
10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e
@nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e@uvw.nl'
10.2.e@uvw.nl>; 10.2.e@vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>

Onderwerp: Planning voorbereiden vergadering stuurgroep UP gewasbescherming 2030 dd 09-03-2021 en verder

Beste leden van de stuurgroep,

In de overgangsperiode naar een passende governance voor het Uitvoeringsprogramma hebben we afgesproken dat LNV wat vergaderdata in overleg met jullie reserveert. De eerste datum voor een bijeenkomst is -zoals bekend- afgesproken voor 09-03-2021 (15:00 -16:30 uur).

Agendapunten voor deze vergadering ontvangen wij graag uiterlijk vrijdag 26-02-2021. Het jaarplan 2021-2022 is al afgesproken als bespreekpunt.

Verder verwacht ik dat onze ondersteuners op korte termijn initiatief nemen om in overleg met jullie nog drie data te kunnen reserveren voor de zomervakantie.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Ministerie van LNV

M 06 10.2.e

Van: 10.2.e
 Aan: 10.2.e
 Cc:
 Onderwerp: oplegger voor stuurgroep
 Datum: donderdag 4 maart 2021 18:01:53
 Bijlagen: [Document2.docx](#)

Hoi 10.2.e en 10.2.e

Dank voor de stukken uit de kerngroep! Zie bijgaand een aantal suggesties in de tekst. In aanvulling daarop nog even over het genoemde bedrag:

- De genoemde LNV cash bijdrage van 4,7 mln is exclusief onze eigen acties die we hebben geraamd op 2,5 mln neem ik aan? Moeten we die nog ergens noemen, zodat duidelijk is dat we nog fors meer geld in het UP steken?
- Die 4,7 mln is nog inclusief de aan onze gevraagde bijdragen die we niet gaan honoreren (zoals uurloon)? En zit hierin ook bijv de verzoeken waarvan nog niet duidelijk was of ze aan ons gericht zijn of niet, toen we er gisteren over spraken?
- 11.1
 Hoe is hier vanochtend in de kerngroep op gereageerd? 11.1
 11.1
- We zouden er voor nu ook voor kunnen kiezen om het concrete bedrag tussen haakjes uit de oplegger te schrappen, omdat dit nog aan verandering onderhevig kan zijn. De besluitvorming voor de stuurgroep blijft daarmee wel gewoon in stand.

Hoe zien jullie dit?

Groeten,
 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl; 10.2.e @biobestgroup.com; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @gmail.com; 10.2.e @fedecom.nl;
 10.2.e @zito.nl; 10.2.e @minienw.nl; 10.2.e
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uvw.nl; 10.2.e @vewin.nl
Cc: 10.2.e @rijkzwaan.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @planet.nl; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @cumela.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @lto.nl; 10.2.e @minienw.nl;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uvw.nl; 10.2.e @vewin.nl
Onderwerp: RE: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 09-03-2021 15:00 -16:30 u
 NAZENDING
Datum: donderdag 4 maart 2021 22:08:19
Bijlagen: [Bijlage 2 - Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie Totaal.xlsx](#)
[Bijlage 1 - Jaarplan 2021 inhoudelijke beschouwing.docx](#)
[Bijlage 3 nadere toelichting acties.docx](#)
[Oplegger jaarplan 2021.docx](#)

Beste leden van de stuurgroep,

Namens de leden van kerngroep hierbij als nazending van de bijlage voor agendapunt 4
 Jaarplan 2021-2022.

Met vriendelijke groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 3 maart 2021 19:21

Aan: 10.2.e @agrotheek.nl' 10.2.e @agrotheek.nl>; 10.2.e @biobestgroup.com'
 10.2.e @biobestgroup.com>; 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>;
 10.2.e @gmail.com' 10.2.e @gmail.com>; 10.2.e
 @minlnv.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>;
 10.2.e @zito.nl' 10.2.e @zito.nl>; 10.2.e @minienw.nl'
 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>;
 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
 10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>
cc: 10.2.e @rijkzwaan.nl' 10.2.e @rijkzwaan.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @planet.nl' 10.2.e @planet.nl>;
 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @cumela.nl'
 10.2.e @cumela.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>; 10.2.e @lto.nl'
 10.2.e @lto.nl>; 10.2.e @minienw.nl' 10.2.e @minienw.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e
 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
 10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>

Onderwerp: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 09-03-
 2021 15:00 -16:30 u

Beste leden van de stuurgroep,

Bijgevoegd treft u de agenda en bijlagen voor de vergadering van 09-03-2021 om 15:00 tot

16:00 uur via Web-ex, de link is al eerder via een vergaderverzoek aan u gezonden.

De kerngroep heeft sinds de vorige vergadering van de stuurgroep in opdracht van de stuurgroep gewerkt aan het Jaarplan 2021-22. Donderdag 04-03-2021 rond de kerngroep haar werk af. De bijlagen voor dit agendapunt 4 worden zo spoedig mogelijk nagezonden.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Ministerie van LNV
M 06 10.2.e

Bijlage 1: Jaarplan 2021-2022: integraliteit op hoofdlijnen

Overzicht & inzicht (22 acties lopen of starten in 2021)

- Verkenningen, inventarisaties etc.: het verzamelen van bestaande data en informatie als basis voor verdere actie;
- Informatieontsluiting: het vastleggen en ontsluiten van bestaande data en informatie t.b.v. het informeren van specifieke doelgroepen, zoals boeren en tuinders;
- Monitoring: ontwikkeling en toepassing van indicatoren om voor het UP relevante trends en ontwikkelingen in beeld te brengen.

Kennis & innovatie (17 acties lopen of starten in 2021)

- Fundamenteel onderzoek gericht op het verkrijgen van benodigde inzichten en tools voor de ontwikkeling van bouwstenen;
- Ontwikkeling van bouwstenen: methoden, technieken, producten die bijdragen aan het realiseren van de doelen van het UP;
- Onderzoek naar de (mogelijke) toepassing en integratie van bouwstenen in het teeltsysteem.

Toepassing (27 acties lopen of starten in 2021)

- Versterking van de infrastructuur voor kennisuitwisseling en samenwerking tussen boeren, tuinders en andere stakeholders in de praktijk;
- Pilots waarin beschikbare kennis en innovatie in de praktijk wordt beproefd en geoptimaliseerd, door en met ondernemers;
- Begeleiding en advisering van ondernemers door erfbetreders (waaronder adviseurs) en andere partijen.

Randvoorwaarden (29 acties lopen of starten in 2021)

- Wettelijk kader: (sturing op) aanpassing van wet- en regelgeving t.b.v. facilitering van de transitie naar 2030 en het wegnemen van belemmeringen hierin;
- Instrumentarium: ontwikkeling / herijking van (beleids)instrumentarium ter ondersteuning / stimulering van boeren en tuinders in de transitie naar 2030;
- Economisch perspectief: financiële mogelijkheden en incentives voor realisatie van de ambitie, en de rol van de markt hierin.

Korte termijn EMMP (22 acties lopen of starten in 2021)

- (Tijdig) inzicht in kansen en bedreigingen voor behoud van een effectief maatregelen- en middelenpakket (EMMP)
- Uitbreiding / optimalisatie van het beschikbare instrumentarium voor het oplossen van actuele vraagstukken;
- Ontwikkeling van oplossingen van actuele vraagstukken voor de korte en middellange termijn.

AAN: Stuurgroep uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030

VAN: Kerngroep Jaarplan 2021-2022

DATUM 04-03-2021

Het Uitvoeringsprogramma is vastgesteld en het is van belang dat zichtbaar wordt dat het niet alleen bij woorden blijft, maar dat acties ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. In opdracht van de stuurgroep heeft een Kerngroep bezien hoe het UP in een jaarplan 2021 geoperationaliseerd kan worden. Daarbij heeft de stuurgroep uitgesproken dat het teeltseizoen van dit jaar nog benut moet worden en acties dus snel moeten starten. Ter voorbereiding hierop heeft de Kerngroep de volgende documenten samengesteld:

- inhoudelijke beschouwing van alle op te starten acties, geclusterd naar type activiteit om onderlinge samenhang in uitvoering inzichtelijk te maken (Bijlage 1)
- Excel overzicht met bundeling van alle acties waarbij is aangegeven wanneer ze worden opgepakt, met wie, en welke investering dit vereist (Bijlage 2)
- Beknopte onderbouwing van acties waarvoor publieke financiering gevraagd wordt (Bijlage 3)

De opbrengst daarvan is dat partijen voornemens zijn om 117 acties op te pakken (waarvan een gedeelte al in uitvoering is), zie bijlage 1 op hoofdlijnen. Daarnaast is geïnteriseerd welke financieringsbehoefte bestaat om de acties uit te kunnen voeren. Dat betreft niet alleen de inzet van 'in cash' geld maar ook 'in kind' capaciteit van medewerkers. Beelden daarover zijn nog niet geheel uitgekristalliseerd, bijvoorbeeld welke bijdrage wordt aan LNV gevraagd en gaat het daarbij om bijvoorbeeld capaciteit van de WUR (snel te regelen, dus overzichtelijk in tijd) of moet er een staatssteuntoets worden doorlopen (dit kan afhankelijk van de te doorlopen procedure enkele maanden in beslag nemen), maar op basis van de inventarisatie die nu voorligt, lijkt de overall financieringsvraag grosso modo te passen binnen de beschikbare budgetten.

Advies aan de stuurgroep

In te stemmen met:

- Vaststellen van het jaarplan 2021 op hoofdlijnen (bijlage 1) onder het besef dat verdere detaillering van en daarmee besluitvorming over financiering van in 2021 uit te voeren acties nog werk in uitvoering is.
- Goedkeuring van alle acties (bijlage 2: totaal in de excell tabel) waarvoor geen financiële middelen worden gevraagd.
- In principe goedkeuring van alle acties waarvoor financiële middelen gevraagd worden (bijlage 3) want:
 - De acties zijn op hoofdlijnen inhoudelijk goed beschreven;
 - De aan LNV gevraagde cash-gelden (inclusief acties LNV) zijn geschat op circa €4,8 miljoen en vallen min of meer binnen het LNV-budget;
 - Het is nog 'in principe', want per actie is nog onduidelijk of honorering van het bedrag mogelijk is. Verdere detaillering is nodig om te bezien of ze kunnen vallen binnen het subsidie- en Staatssteunkader.
 - Sommige acties zijn nog slechts op hoofdlijnen beschreven met een bijbehorend indicatief budget. Nadere uitwerking hiervan kan leiden tot aangepaste bedragen of tijdspad. Ook is er nog geen uniformiteit over hoe de in kind bijdrage meegenomen kunnen worden.
 - Besluitvorming op korte termijn is voor sommige acties specifiek van belang in verband met de start van het groeiseizoen.
- De opdracht te verlenen aan de kerngroep om onderstaande vervolgstappen te doorlopen om te komen tot uitvoering van het jaarplan.

Aanbevelingen voor de vervolg aanpak

De kerngroep gaat er vanuit hiermee haar ontvangen opdracht van de stuurgroep te hebben afgerond. Als vervolg hierop is de kerngroep bereid om zich in te zetten voor het vervolg. De kerngroep doet hiervoor de volgende aanbevelingen:

- Ga zo snel mogelijk aan de slag met de verdere uitwerking van de acties d.m.v. projectplannen. Hierbij moet prioriteit gegeven worden aan de acties die nog dit teeltseizoen moeten starten en de acties waarvoor een financiële bijdrage van LNV wordt gevraagd (i.v.m. de subsidieaanvraag en de eventuele staatssteuntoetsen).
- Kijk aan het einde van de zomer als stuurgroep welke acties zijn opgepakt of zijn blijven liggen, of acties meer of minder geld hebben gekost en waar eventueel bijgestuurd kan worden. In de nieuwe governance systematiek zal duidelijk moeten worden bij wie de voorbereiding hiervan precies komt te liggen.
- Werk het jaarplan verder uit in een handzaam document dat voor verschillende communicatiedoeleinden gebruikt kan worden.

Bijlage 2: nadere toelichting acties waarbij een beroep gedaan wordt op het budget dat door LNV ter ondersteuning van het UP beschikbaar is gesteld.

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
53 (Nefyto)	Ontwikkelen E-stewardship: digitale maatwerkvoorschriften voor de teler toegespitst op teelt- en toepassingsomstandigheden met mogelijkheid van integratie met beschikbare data.	2021-2025	450.000 euro	Nefyto: 350.000 LNV: 100.000
<p>1. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?</p> <p><i>Een zorgvuldig verminderd gebruik van middelen door gewas-specifieke gebruiksvoorschriften.</i></p> <p>2. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?</p> <p>Nefyto/LNV gezamenlijk (€350.000 Nefyto / €100.000 LNV): <i>Bouw database €300.000 Koppelen database aan andere informatiebronnen €50.000 Mogelijke aansluiting bij NPPL €20.000 Gebruiksvriendelijk platform voor teler €20.000 Communicatie en voorlichting €10.000</i></p> <p>3. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.</p> <p><i>Zie antwoord 2.</i></p>				

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
100 (Nefyto)	Oriëntatie verbetering afvalinzameling resten en gebruikte verpakkingen van gewasbeschermingsmiddelen zodat in Nederland een nog beter en dekkend systeem ontstaat.	2020-2021	600.000 euro	Nefyto: 570.000 LNV: 30.000
<p>1. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?</p> <p><i>Een verantwoord afvalinzamelingssysteem opzetten met gecontroleerde recyclestromen, binnen bestaande en toekomstige regelgeving.</i></p> <p>2. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?</p> <p>Nefyto: <i>Jaarlijkse kosten systeem €530.000</i></p>				

Nefyto/LNV gezamenlijk (Nefyto €30.000 / LNV €30.000):

Inzameling faciliteren bij distributie €20.000

Ondersteuning van aanpassing wet- en regelgeving €10.000

Pilots nieuwe inzamelsystemen 2021 €15.000

Communicatie en voorlichting €15.000

3. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

Zie antwoord 2.

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
30 (Artemis)	Het inventariseren van de mogelijkheden om nuttige organismen gericht in te kunnen zetten om ziekten, plagen en onkruiden te beheersen en te bestrijden.	2021-2022	36.000 (1-jarig)	LNV: 36.000 (1-jarig)
<p>4. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?</p> <p>Het doel van de actie is te inventariseren wat op wetenschappelijke basis bekend is binnen en buiten Nederland over de bijdragen van gerichte vormen van biodiversiteit in en rondom het teeltsysteem (zowel bij open als gesloten systemen) aan optimalisering van de overleving ('standing army') en werking tegen ziekten en plagen van ingezette biologische middelen (zowel micro- als macro-organismen)</p> <p>5. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?</p> <p>Een externe onderzoeker (b.v. van de WUR) krijgt een opdracht voor deze deskstudie uit te voeren in max. 3 maanden Het budget is conform de tarieven van de onderzoekinstelling</p> <p>6. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.</p> <p>De inventarisatie behelst de wetenschappelijk literatuur, rapporten e.d., maar ook uitkomsten van praktijkprojecten en onderzoek dat toeleveranciers van biologische middelen op dit terrein hebben verricht. Het product is een rapport met state-of-the-art aanbevelingen vanuit de wetenschap en de praktijk.</p>				

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
40 (Artemis)	Inventarisatie naar de stavaza van kennis van het microbioom en potenties voor de praktijk. Het – daar waar nodig – stimuleren van pre-competatief onderzoek naar consortia van (micro-) organismen om het	2021-2026	36.000 (1-jarig voor inventarisatie; als resultaat wordt een m€ groot onderzoekprogramma vanaf 2022 verwacht)	36.000 (1-jarig voor inventarisatie; als resultaat wordt een m€ groot onderzoekprogramma vanaf 2022 verwacht)

	microbioom van gewassen in hun teeltomgeving te verbeteren, zodat inzicht ontstaat welke producten hiervoor ontwikkeld moeten worden. Artemis neemt hiervoor het initiatief en wil bijdragen door vroegtijdig op de productontwikkeling in te gaan zetten.			
<p>1. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?</p> <p>Het doel van de actie is te inventariseren wat op wetenschappelijke basis bekend is binnen en buiten Nederland over de praktische potentie van het microbioom. Binnen het plantaardige fundamentele onderzoek is dat aan het microbioom 'booming': steeds meer wordt duidelijk dat het microbioom essentieel is voor het functioneren van de plant. De vraag is hoe de potentie van het microbioom vertaald kan worden naar de praktijk. Welke handelingsperspectieven zijn er om in de praktijk het microbioom in de goede richting te kunnen beïnvloeden?</p> <p>2. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?</p> <p>Een externe onderzoeker (b.v. van de WUR) krijgt een opdracht voor deze deskstudie uit te voeren in max. 3 maanden Het budget is conform de tarieven van de onderzoekinstelling</p> <p>3. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.</p> <p>De inventarisatie behelst de wetenschappelijk literatuur, rapporten e.d., maar ook uitkomsten van praktijkprojecten. Het product is een rapport met state-of-the-art aanbevelingen voor uiteenlopende handelingsperspectieven om het microbioom van de gewassen te verbeteren: veredeling, zaad- en uitgangsmateriaal, toevoegingen en bewerking van de bodem, toevoegingen van biocontrol en biostimulanten, fysieke maatregelen e.d. Informatie dus voor meerdere partners van het UP.</p>				

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
41 (Artemis)	het ziet ernaar uit dat consortia van (micro-)organismen overlappen in werkingsmechanismen. Het inventariseren van de overlap tussen consortia van (micro-)organismen. Artemis neemt hiervoor het initiatief en benut de resultaten hiervan voor het formuleren van een vervolgactie.	2021-2022	36.000 (1-jarig)	LNV: 36.000 (1-jarig)

1. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?

Op dit moment worden producten van micro-organismen in verschillende productklassen ingedeeld: als biocontrol, biostimulant, biocide en (straks) als onderdeel van het microbioom. En daarmee komen ze voor toelating in verschillende wettelijk kaders. Uit de recente wetenschap zijn er steeds meer aanwijzingen dat micro-organismen *in situ* (b.v. in het wortelmilieu van de plant) een veelheid van (tijdelijke) stoffen maakt, die afwijkt van wat geclaimd wordt bij de productregistratie. De opdracht is via een literatuuronderzoek te inventariseren of er overlap zit in *in situ* stoffen van micro-organismen die nu onder de verschillende productklassen zijn ingedeeld, en of op biologische gronden er anders naar de indeling gekeken zou kunnen worden.

2. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?

Een externe onderzoeker (b.v. van de WUR) krijgt een opdracht voor deze deskstudie uit te voeren in max. 3 maanden Het budget is conform de tarieven van de onderzoekinstelling

3. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

De inventarisatie behelst de wetenschappelijk literatuur, rapporten e.d. van nieuw moleculair eco-microbiologisch onderzoek. Als blijkt dat er *in situ* een grote overlap is, dan is dit input voor een mogelijke combinatie van de bestaande regelgevingen voor micro-organismen tot één nieuwe regelgeving, waarbij het accent ligt op veiligheid van de gebruikte stammen van de micro-organismen, maar de werkingsmechanismen meer als het geheel van consortia i.h.v. de weerbaarheid geplaatst kan worden. Artemis zal dan voor dit vervolgtraject een initiatief nemen.

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
113 (Artemis)	Het opzetten van enkele pilotprojecten met groepen agrarische ondernemers, waarin de weerbaarheid van de gewassen die geteeld worden en van het gehele bedrijf centraal staan. Deze pilotprojecten richten zich op het identificeren van de ziekten, plagen en onkruiden en het beschikbaar stellen van kennis om de weerbaarheid van de gewassen en het gehele bedrijf stapsgewijs te verhogen.	2021-2025	66.000/jaar voor projectleider	Artemis: 7.200 LNV: 58.800

1. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?

Voor de transitie naar weerbare teelten is gebruik door de teler van biocontrol- en biostimulantproducten essentieel. Veel sectoren zijn hiermee nog onbekend, hebben twijfel over de robuutheid van deze producten, maar zijn wel in de potentie geïnteresseerd. Artemis heeft besloten per sector pilots te starten met enkele telers. Op dit moment loopt de pilot Akkerbouw samen met BO-Akkerbouw, in 2020 gestart met 2 telers op klei en in 2021 uitgebreid met 2 telers op zand. In 2021 is ook een pilot Bloembollen gestart met 2 tulpentelers en zal nog een pilot Sierteelt onder glas starten. De pilots hebben alle hetzelfde format: 1) er is een projectteam met een projectleider van de WUR, een 'frisdenker' van de WUR; Artemis-adviseurs voor de inbedding en natuurlijk de teler zelf; 2) onder deze intensieve begeleiding wordt de teeltcirkel van het bedrijf doorgenomen en de knelpunten (ziekten, plagen, stress, bodem...) benoemd waarvoor de teler nieuwe oplossingen wil. Vervolgens worden alle leden van Artemis benaderd om mogelijke oplossingen (kennis, biocontrol- en biostimulantproducten) in-kind aan te dragen. Het projectteam selecteert de meest veelbelovende, die op het bedrijf ingezet worden. Dit wordt jaarlijks herhaald. Tevens wordt jaarlijks gezien of vanuit de grote praktijkproeven van WUR/Zwaagdijk e.d. ook oplossingen komen die voldoende praktijkrijp zijn om in te brengen.

2. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?

Het gevraagde budget is bestemd voor de ingehuurd projectleider van WUR en de 'frisdenker'. De schatting is dat per pilot dit 2 à 3 maanden vergt per jaar per pilot. Omdat er twee pilots lopen (Akkerbouw en Bloembollen) en de derde (Sierteelt) is het gevraagde budget conform het trief van WUR.

3. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

De pilots zijn publiek/privaat. Het Artemis-projectteam en de Artemis-leden dragen in-kind bij: zowel de bestede tijd als de ingezette producten. De bestede uren worden bijgehouden evenals de kosten van de producten. Verwacht wordt dat de omslag naar € van deze bijdragen meer dan 50% van de totale kosten van de pilots zullen bedragen.

N.B. Deze actie graag koppelen aan actie 117 'Vangnet', zodat de deelnemende telers bereid worden wat meer te experimenteren!

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
108 (Agrodis)	Agrarische ondernemers die weerbare teeltsystemen willen (door)ontwikkelen op hun bedrijf moeten hierbij desgevraagd operationele ondersteuning kunnen krijgen in de vorm van kennis, begeleiding, monitoring of anderszins. Hiervoor wordt een stimuleringskader ontwikkeld.	2021	15.000 euro	LNV: 15.000

7. *Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?*

Het ontwikkelen van een stimuleringskader. Het doel is het laagdrempelig aanbieden van bouwplan brede ondersteuning van telers door hun vertrouwde adviseurs. Daarmee wordt de drempel lager voor telers om aan weerbare systemen te werken.

8. *Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?*

Het opstellen van een stimuleringskader vergt tijd van Agrodis-medewerkers in voorbereiding, afstemming, vastlegging, etc.. De bekostiging van deze elementen past niet binnen de beperkte organisatie en begroting van Agrodis en telers willen de (adviseurs van) de toeleveranciers hier nog niet voor betalen. Verschillende sectoren vragen een eigen aanpak. Het voorstel zal dan ook meerdere sectoren omvatten, zodat agrarische ondernemers uit verschillende sectoren ondersteund kunnen worden bij het door ontwikkelen van weerbare teeltsystemen.

9. *Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.*

Ter indicatie is een onderverdeling gemaakt, zijnde: voorbereiding: €3.000; afstemming: €3.000 en vastlegging: €9.000. Gelet op de voorgaande onderbouwing en aangezien het een stimuleringskader betreft achten wij een volledige publieke financiering op zijn plaats.

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
114 (Agrodis)	<p>Informatie en advies over (bouwstenen voor) weerbare teeltsystemen, wordt gebundeld, vertaald naar voor telers en adviseurs begrijpelijke vorm en inhoud, en laagdrempelig en eenduidig toegankelijk gemaakt. Agrodis neemt initiatief om het informatiesysteem actief onder de aandacht van adviseurs en agrarische ondernemers te brengen.</p>	<p>2021</p> <p>2022-2030</p>	<p>€10.000 Functioneel ontwerp</p> <p>ca. €300.000</p>	<p>LNV: €10.000 voor functioneel ontwerp en</p> <p>€150.000,=</p>

1. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?

Doel is het naar de praktijk door vertalen van kennis en informatie die nu nog onvoldoende toegankelijk en/of versnipperd is. Om het informatiesysteem actief onder de aandacht van adviseurs en agrarische ondernemers te brengen ontwikkelt Agrodis een bepaald format ("ICM-teeltwijzer").

2. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?

Het opstellen van een bepaald format ("ICM-teeltwijzer") in een digital omgeving vergt tijd van Agrodis-medewerkers en ontwikkelkosten. De bekostiging van deze elementen past niet binnen de beperkte organisatie en begroting van Agrodis en telers willen de (adviseurs van) de toeleveranciers hier nog niet voor betalen. Om te komen tot een functioneel ontwerp wordt tijd besteed door Agrodis-medewerkers aan voorbereiding, afstemming, vastlegging, etc. De ontwikkelkosten worden m.n. door externe (ICT) partijen gemaakt en zijn o.a. afhankelijk van het benodigde format en de wijze waarop het informatiesysteem wordt ontwikkeld en ingericht. Om hiertoe te komen zal allereerst een functioneel ontwerp door Agrodis-medewerkers worden opgesteld (ca. €10.000,=), op basis waarvan vervolgens met de stakeholders een GO/NOGO-moment wordt ingebouwd.

3. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

De inschatting is dat om een dergelijk format van de genoemde ICM-teeltwijzer te Realiseren een budget is vereist van ca. €300.000,=. De ontwikkelkosten zijn o.a. afhankelijk van het benodigde format en de wijze waarop het informatiesysteem ontwikkelt en inricht. Om hiertoe te komen zal allereerst een functioneel ontwerp worden opgesteld (ca. €10.000,=), op basis waarvan vervolgens met de stakeholders een GO/NOGO-moment wordt ingebouwd. Diverse fasen zullen in een dergelijk traject worden doorlopen, waaronder het uitwerken, bouwen, testen en beheren. Gelet op de voorgaande onderbouwing achten wij een volledige publieke financiering van het opstellen van een functioneel ontwerp gepast. Ter indicatie is een onderverdeling gemaakt, zijnde: voorbereiding: €2.000; afstemming: €2.000 en vastlegging: €6.000. Om vervolgens een ICM-teeltwijzer te realiseren is Agrodis van mening dat een financiering op basis van 50% private- en 50% publieke middelen op zijn plaats is. Het betreft hier een instrument die richting moet bieden aan het realiseren van een weerbaar teeltsysteem. Gegeven het maatschappelijk belang is het gepast dat de overheid een substantiële financiële bijdrage levert.

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
123 (Agrodis)	Agrarische ondernemers kunnen gebruik maken van een adviseur die hen (stapje-voor-stapje) helpt bij het toepassen van innovaties op hun bedrijf. Het is daarvoor van belang dat de positie van de adviseur zichtbaar wordt versterkt, zodat de adviseurs een eenduidig advies verstrekken. Dit voorstel dient bij te dragen aan het realiseren van de transitie.	2021	€10.000	LNV: €5.000
<p>1. <i>Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?</i> Agrodis ontwikkelt voor adviseurs een "ICM-schema" in een bepaald digitaal format dat wordt gevalideerd in de keten. Dit biedt adviseurs handvatten om te komen tot een meer eenduidig advies. De eenduidige aanpak betekent ook dat resultaten van het werken met het ICM-schema goed onderling vergelijkbaar worden, wat het leereffect versterkt. De basis hierbij is Integrated Crop Management (ICM). Verschillende sectoren vragen een eigen aanpak. Het voorstel is om een sector te selecteren, zijnde de akkerbouw.</p> <p>2. <i>Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?</i> Het ontwikkelen van een bepaald digitaal format van een "ICM-schema" vergt tijd van Agrodis-medewerkers en ontwikkelkosten. De bekostiging van deze elementen past niet volledig binnen de beperkte organisatie en begroting van Agrodis en telers willen de (adviseurs van) de toeleveranciers hier nog niet voor betalen. Voor deze ontwikkeling wordt tijd besteed door Agrodis-medewerkers aan voorbereiding, afstemming, vastlegging, etc. De ontwikkelkosten worden m.n. door externe (ICT) partijen gemaakt</p> <p>3. <i>Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.</i> De inschatting is dat hiervoor een budget nodig is van ca. €10.000,=. Ter indicatie is een onderverdeling gemaakt, zijnde: voorbereiding: €2.000; afstemming: €2.000, vastlegging: €4.000 en externe ontwikkelkosten €2.000,=. Agrodis acht dat een financiering op basis van 50% private- en 50% publieke middelen op zijn plaats is. Het eenduidig werken dient immers in belangrijke mate een publiek belang, zoals het beter kunnen volgen van de ontwikkelingen.</p>				

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
124 (Agrodis)	Bedrijven die stappen willen zetten hebben behoefte aan ondersteuning op maat. Deze ondersteuning wordt ingevuld met transitiecoaches. Agrodis stelt een plan op voor het komen tot transitiecoaches.	2021 2022-2030	PvA ca. €7.500 en transitieadviseurs: €960.000	LNv: €300.000
<p>1. <i>Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?</i> Agrodis stelt een plan op om te komen tot transitiecoaches, die erkenning krijgen in de keten om zodoende de gestelde doelen te behalen.</p> <p>2. <i>Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?</i> Het opstellen van een plan vergt tijd van Agrodis-medewerkers in voorbereiding, afstemming en vastlegging. De bekostiging van deze elementen passen binnen de beperkte organisatie en begroting van Agrodis. Gesteld dat er een trainingsprogramma van meerdere (circa 3 a 4) dagen, waar per toeleverancier een paar (circa 4) adviseurs aan kunnen deelnemen, is de inschatting dat hiermee een budget gemoeid is van ca. €960.000,=. Om hier een start mee te maken stelt Agrodis een plan op (ca. €7.500,=). Op basis daarvan zal met stakeholders een GO/NOGO-moment worden ingebouwd. Agrodis-medewerkers en -leden zullen een grote rol vervullen bij de opzet en ontwikkeling en betrokken zijn bij de uitvoering van het trainingsprogramma. Dit programma zal bedrijfs breed (wet- en regelgeving, onderzoek, technieken, innovaties, genetica) worden neer gezet. Het programma omvat tevens externe kosten, zoals: ontwikkeling, cursusmateriaal, docenten/gast sprekers, kennisinstituten, accommodaties, etc..</p> <p>3. <i>Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.</i> Om hier een start mee te maken stelt Agrodis op eigen kosten een plan op (ca. €7.500,=). Op basis daarvan zal met stakeholders een GO/NOGO-moment worden ingebouwd. Om daadwerkelijk tot transitiecoaches te komen vergt een passend trainingsprogramma naar inschatting een budget van ca. €960.000,=. Agrodis en haar leden dragen het grootste deel van deze kosten. Agrodis is van mening dat een publieke financiering van €300.000,= vanuit LNv op zijn plaats is. Agrodis-medewerkers en -leden zullen een grote rol vervullen bij de opzet en ontwikkeling en betrokken zijn bij de uitvoering van het trainingsprogramma. Ter indicatie is een onderverdeling gemaakt, zijnde: opzet en ontwikkeling en uitvoering door Agrodis- medewerkers en -leden: €75.000; externe kosten (zie onder 2): €225.000,=.</p>				

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
61c (Agrodis)	Het opstellen van een besluitvormingsprotocol voor de verschillende vormen van gecontroleerde distributie (GD), op basis van de in 2020 vastgestelde randvoorwaarden voor GD. Het protocol zal ten minste de volgende	2021	25.000 euro	LNv: .15.000

	<p>elementen bevatten: een aanvraagformulier voor GD inclusief toelichting hierop, een beschrijving van het afwegingskader voor CDG, een beschrijving van de procesgang van aanvraag tot en met besluit alsmede de wijze van communiceren met betrokken stakeholders</p>			
<p>1. <i>Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?</i> Een robuuste en transparante procesgang realiseren voor het tot stand komen van vormen van GD zodat het instrument GD kan worden ingezet daar waar het nuttig is en via een vooraf kenbaar en helder protocol.</p> <p>2. <i>Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?</i> Het uitwerken van een protocol vraagt tijd in voorbereiding, afstemming, vastlegging, etc. en inzet van (specialistische) juridische kennis. Het protocol zal ten minste de volgende elementen bevatten: een aanvraagformulier voor GD inclusief toelichting hierop, een beschrijving van het afwegingskader voor CDG, een beschrijving van de procesgang van aanvraag tot en met besluit alsmede de wijze van communiceren met betrokken stakeholders.</p> <p>3. <i>Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.</i> De totale kosten worden ingeschat op €25.000,=. Ter indicatie is een onderverdeling gemaakt, zijnde: voorbereiding: €6.000; afstemming: €4.000 en vastlegging: €15.000. Aangezien de meeste complexiteit en daarmee ook het meeste werk zit in de GD-vorm via het Ctgb (de publieke vorm), achten wij een publieke bijdrage van €15.000,= op zijn plaats.</p>				

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
8 (Plantum)	Als handreiking naar veredelingsbedrijven wordt op korte termijn een beschrijving opgesteld van de criteria waaraan weerbare rassen en gewassen dienen te voldoen.	2021	15.000 euro	LNV: 7.500 euro

1. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?

Een handreiking aan veredelingsbedrijven geven, zodat zij (gaan/blijven) werken aan de veredeling van de 'weerbare rassen voor de weerbare teeltsystemen van 2030' die door alle stakeholders verwacht worden.

2. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?

HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen is gevraagd hiervoor een projectvoorstel te schrijven en Plantum heeft inmiddels een opdracht aan hen verstrekt. In de periode 8 februari t/m eind juni 2021 wordt hier als afstudeeropdracht door 3 studenten met begeleiding van docenten aan gewerkt. Zij doen literatuurstudie, houden interviews met Plantum-leden en UP-partners, organiseren een workshop en schrijven de handreiking. De begroting van HAS bedraagt € 12.000,- exclusief BTW en met enkele pm-posten: daarom als € 15.000 in het overzicht gezet. Alle kosten zijn dus extern, voor HAS, geen posten opgenomen voor tijds- en andere investeringen van Plantum.

3. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

Zie onder 2: kosten voor onderzoek en rapportage (met name vergoeding voor de uren van de docenten), reis- en verblijfkosten, facilitaire uitgaven etc.

Actie komt ten goede aan het gehele UP: daarom voorstel 50% LNV, 50% Plantum.

NB: diverse acties zijn voor ons voor 2022 nog een PM. Als het jaarprogramma dat nu opgesteld wordt, een 2-jarenprogramma is (dus ook voor 2022), dan hebben wij nog wel een aantal acties waarvoor we ondersteunend budget vragen. Denk met name aan acties:

Actie 10 en 11: uitvoeren precompetitief UP-ondersteunend onderzoek voor de veredeling (2022 en verder)

Actie 12 studie naar instrumenten (uitvoeren in 2022)

Actie 14 studie uitvoeren naar wenselijkheid, toegevoegde waarde informatiesysteem voor weerbare rassen (uitvoeren in 2022)

Actie 18 uitvoeren precompetitief UP-ondersteunend onderzoek voor de middelen en methoden voor de productie van uitgangsmateriaal (2022 en verder)

Actie 20 ondersteuning pilotprojecten voor productie van uitgangsmateriaal; denk aan ondersteunend onderzoek, financiering proefontheffingen, monitoring, rapportage, risicofonds om schade te dekken, ...? (2021 op eigen kosten, vanaf 2022 en verder mogelijk medefinancieringsvraag)

Actie 21 verbeteren borgingssysteem voor schoon uitgangsmateriaal: lastig om op voorhand te zeggen, afhankelijk van wat zich voordoet. Voor kosten per systeem wel te kijken naar kosten voor ontwikkeling van eerdere borgingsssystemen in onze sector (Elite, GSPP etc.) (2022 en verder)

De Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
107 (LTO Nederland)	Om innovatie op bedrijfsniveau te ondersteunen, wordt het begrip “experimenteerruimte” nader uitgewerkt in termen van criteria, kaders en randvoorwaarden. Op basis daarvan wordt het huidig beschikbaar instrumentarium herijkt. Waar nodig wordt aanvullend instrumentarium ontwikkeld, zoals voor laag risicomiddelen.	2021	150.000 euro	LNV: 150.000
70	<p><i>Tevens meebegroot in deze actie:</i></p> <p>Om te beginnen hebben de plantaardige brancheorganisaties een selectie van 22 actuele vraagstukken samengesteld die om een urgente oplossing vragen. Deze concrete casussen worden ingebracht en besproken in of onder de vlag van de werkgroep actuele vraagstukken. De gezamenlijke ambitie is om in 2020 oplossingen te vinden voor deze vraagstukken, waaruit ook lering getrokken kan worden voor het aanpakken van nieuwe vraagstukken in de periode daarna.</p>			

4. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?

Actie 107 beoogt het mogelijk te maken voor individuele ondernemers om, binnen vastgestelde kaders en voorwaarden, innovatieve technieken, maatregelen of strategieën uit te proberen die bijdragen aan de doelen van het UP en waarvan reguliere inzet op dit moment wettelijk (nog) niet mogelijk is. Onderdeel van deze actie is het uitwerken en implementeren van experimenteerruimte aan de hand van enkele concrete casussen.

Actie 70 betreft het aanpakken van 22 actuele vraagstukken in 2020-2021 met als doel hiervoor op korte termijn (2020-2021) een (desnoods tijdelijke) oplossing te vinden. Parallel daaraan wordt aan oplossingen voor de (middel)lange termijn gewerkt. Ook voor deze casussen zullen in sommige gevallen mogelijkheden in de praktijk worden uitgeprobeerd of geëvalueerd.

5. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?

Voor beide acties zullen naar verwachting out-of-pocket kosten gemaakt worden in relatie tot praktijktoetsing of -verkenning, bijv. extra monitoring, bemonstering, consultatie van een expert, eventuele onkosten van de proef-/praktijklocatie, of maatwerk op gebied van techniek.

Het opgevoerde budget betreft *niet* de capaciteit die wordt ingezet door partners in het uitvoeringsprogramma (of hun leden). Deze wordt beschouwd als eigen in kind investering van de betreffende partners.

6. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

Het genoemde bedrag betreft een reservering op basis van de kosten die redelijkerwijs aan een casus verbonden zouden kunnen zijn. Daarbij is uitgegaan van *maximaal* 25.000,- euro voor één casus. Een nadere specificatie is op dit moment niet mogelijk omdat de betreffende casussen nog niet zijn vastgesteld.

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
110 (LTO Nederland)	Het opstellen en uitvoeren van een voorstel voor de uitvoering van pilotprojecten op bedrijfs-, sector- en regionaal niveau voor het realiseren van de doelen naar weerbare teeltsystemen, het verbinden van land- en tuinbouw met natuur en nagenoeg geen emissies en residuen.	2021- 2025	2021: €2.760.000 2022: €2.880.000 2023: €2.638.000 2024: €1.863.400 2025: €616.000	LNV: 2021: €1.380.000 2022: €1.440.000 2023: €1.319.000 2024: €931.700 2025: €308.000
105	<i>Tevens meebegroott: acties</i> Invoering project Kas als Ecosysteem (KaEco) gebruikmakend van alle relevante bouwstenen vermeld in hoofdstuk 4.			

111	Het opzetten van een regionaal pilotproject in de provincie Drenthe, onder leiding van de provincie Drenthe, waarbij een oplossing gezocht wordt voor de knelpunten van omwonenden bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door agrarische ondernemers. Het ministerie van LNV faciliteert de provincie hierbij.			
3	Voor de toepassing van glyfosaathoudende middelen die gebruikt worden voor onkruidbestrijding in de open teelten (inclusief graslandbeheer) en ingezet voor het behandelen van groenbemesters wordt nu gewerkt aan een concreet IPM-stappenplan.			
16	Productpilots op het gebied van weerbare rassen, waarbij verschillende ketenpartners betrokken worden, worden meegenomen in de pilotprojecten zoals beschreven in hoofdstuk 5.			
128	Het opstellen van pilotprojecten om land- en tuinbouw verbindende maatregelen ten bate van gewasbescherming (en het voorkomen daarvan) toe te passen in de praktijk. Hierbij kunnen ook verschillende ketenpartners betrokken worden.			
32	Stimuleren van kennisnetwerken met agrarische ondernemers om nieuwe ervaringen met de inzet van functionele agrobiodiversiteit op te doen en te delen.			
33	Het stimuleren van het toepassen in de praktijk van het gericht inzetten van nuttige organismen in de praktijk.			
51	Verkennen van de mogelijkheden om te komen tot een volledig gesloten kassysteem.			

4. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?

Het betreft een cluster van acties die allen tot doel hebben om (combinaties van) bouwstenen in de praktijk te beproeven en verder optimaliseren: voor, met en door boeren en tuinders. De sectoren en regio's vertegenwoordigd in LTO hebben hiertoe concrete pilotplannen uitgewerkt die zowel invulling geven aan de betreffende acties als aansluiten bij actuele kansen en behoeften in de praktijk.

Gezamenlijk omvatten de acties in 2021 veertien op te starten pilots, verdeeld over de sectoren akkerbouw, vollegrondsgroenten, glastuinbouw, bloembollen, fruit en boomkwekerij. Waar mogelijk sluit de biologische teelt aan. De pilots vinden plaats verspreid over de regio's.

5. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?

Het budget wordt besteed aan de projectmatige inrichting en uitvoering van beschreven pilots, met daarin onder andere inhuur van experts, dataverzameling en -analyse, aanleg van praktijkproeve, inzet van te beproeven innovaties, demo's, excursies en ontwikkeling van communicatiemateriaal. Beschrijvingen per pilot zijn beschikbaar en opvraagbaar.

6. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

De totale begroting van in 2021 door LTO te initiëren pilots bedraagt 10.757.400 euro, waarvan 2.760.000 euro in 2021. De omvang verschilt per pilot en komt gemiddeld uit op een investering van een kleine 200.000 euro per pilot in 2021. Ook de looptijd varieert, waardoor de jaarkosten in 2024 en 2025 beduidend lager zijn dan in 2021-2023.

In elke pilot wordt 50% van de benodigde investering gefinancierd uit private bijdragen, zowel in cash als in kind. Naast LTO investeren ook andere partners binnen en buiten het UP hierin mee; afspraken hierover lopen via de individuele pilots en zijn vaak al gemaakt.

Actie nr.	actie	Jaar	Totaal bedrag	Gevraagd aan:
122 (LTO Nederland)	Het opstellen van een voorstel voor het toepassen van innovaties op sectoraal, regionaal en nationaal niveau voor de korte, de middellange en lange termijn.	2021- 2030	€363.000 /jr in 2021-2024	LNV: €363.000 /jr in 2021-2024
106	<i>Tevens meebegroet in deze actie:</i> LTO Nederland komt met concrete voorstellen voor de (door)ontwikkeling van weerbare teeltsystemen.			
112	Er wordt een voor regio's en sectoren representatief netwerk van demonstratielocaties opgericht en onderhouden, waar weerbare teeltsystemen en bouwstenen daarvoor in praktijk-realistische omstandigheden			

115	<p>worden toegepast en gemonitord. Dit netwerk kan bestaan uit zowel vaste locaties (bijv. proefstations) als flexibele locaties al naar gelang teelt of bouwsteen (bijv. teeltbedrijven).</p> <p>Telers, adviseurs en erfbetreders gaan proactief samen leren en ervaring opdoen met weerbare teeltsystemen. Ter ondersteuning hiervan kan gebruik gemaakt worden van bestaande structuren, zoals bijvoorbeeld het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW) en het Programma Kennis op maat.</p>			
119	<p>Het opzetten van een kennisnetwerk voor het delen van kennis die ontwikkeld is in de praktijk ("best practices") of door de onderzoeksinstituten en het toepassen van deze kennis in de praktijk. Hierdoor kunnen "small wins" opgeschaald worden naar "big wins". Met onderstaande twee acties als eerste concrete uitwerking.</p>			
120	<p>In kleine groepen agrarische ondernemers binnen sectoren wordt uitleg gegeven over de wijze waarop planten en gewassen 'weerbaarder' worden tegen ziekten en plagen. De agrarische ondernemers krijgen handvatten om de weerbaarheid van het gewas op het eigen bedrijf te beproeven en tips over waarnemingen en metingen. Deze waarnemingen en metingen worden met elkaar uitgewisseld.</p>			

4. Kun je kort aangeven wat het doel van de actie betreft?

Bovenstaande zes acties hebben allemaal als doel om kennisontwikkeling, -uitwisseling en doorstroom van en naar het boerenland te stimuleren en faciliteren, met LTO als trekker. In de uitvoering van deze acties kiest LTO voor een programmatische aanpak die bestaat uit de volgende elementen:

- Een netwerk van praktijklabs en een omringende schil van kennisuitwisseling en -doorstroom door, met en voor boeren en tuinders. LTO beschikt hiervoor bij uitstek over de benodigde sectorale en regionale infrastructuur;
- Een integrale aanpak waarin beproeving en doorontwikkeling van (bouwstenen voor) weerbare teeltsystemen in samenhang plaatsvindt, gekoppeld aan concrete vraagstukken vanuit de praktijk;
- Agendering en adressering van de benodigde randvoorwaarden voor het kunnen toepassen van nieuwe inzichten, methoden of technieken, vanuit de kracht van samenwerking in sectoraal, regionaal en ketenverband.

Zie voor meer informatie het eerder inbrachte LTO Programma 'weerbaarheid in de praktijk'.

5. Kun je een korte onderbouwing geven voor het opgevoerde budget, waarin duidelijk wordt gemaakt welke elementen in de actie geld behoeven?

Voor de volgende activiteiten wordt financiering gevraagd:

- Ontwikkeling en instandhouding van een netwerk van praktijklabs voor beproeven en demonstreren van nieuwe kennis, methoden of concepten (zie bijlage voor nadere omschrijving);
- Inrichting van een schil van kennisuitwisseling en doorstroom daaromheen onder regie van één of enkele *kennismatchers* (n.b. voor thema's bodem en nutriënten zijn deze in 2020 al aangesteld);
- Monitoring van pilots op praktijkniveau, met aandacht voor effectiviteit en doelmatigheid, milieu-impact, praktische haalbaarheid en betaalbaarheid.
- Overall coördinatie en procesmanagement, inclusief het creëren van verbinding en uitwisseling tussen sectorale of regionale projecten op themaniveau.

6. Kun je kort beschrijven hoeveel budget er nodig is en hoe dit over de elementen van de actie verdeeld wordt? Let hierbij in het bijzonder op de balans tussen publieke/private financiering.

Voor de genoemde activiteiten wordt een publieke investering van 363.000 euro per jaar gevraagd voor de eerstkomende vier jaar, met een go/no-go moment na twee jaar. Ruwweg kan daarin de volgende onderverdeling worden gemaakt: 180.000 euro (de helft dus) t.b.v. het netwerk van praktijklabs en demolocaties, de andere helft evenredig verdeeld over kennisuitwisseling, monitoring en coördinatie.

Het betreft zgn. 'horizontale' activiteiten die sterke coördinatie vragen en zich moeilijk laten financieren in private *cash* bijdragen. Daarnaast vervult het programma een belangrijke netwerkfunctie waar een substantiële *in kind* inzet van LTO, haar leden en andere deelnemende partijen in gaat zitten. Deze inzet is echter moeilijk kwantificeerbaar.

Van: 10.2.e
Aan: [PAV Team Gewasbescherming](#)
Onderwerp: FW: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 09-03-2021 15:00 -16:30 u NAZENDING
Datum: donderdag 4 maart 2021 22:09:52
Bijlagen: [Bijlage 2 - Jaarprogramma 2021-2022 inventarisatie Totaal.xlsx](#)
[Bijlage 1 - Jaarplan 2021 inhoudelijke beschouwing.docx](#)
[Bijlage 3 nadere toelichting acties.docx](#)
[Oplegger jaarplan 2021.docx](#)

Beste collega's

Zie bijgevoegd bericht tkn.

Groet,
10.2.e en 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 4 maart 2021 22:08

Aan: 10.2.e @agrotheek.nl' 10.2.e @agrotheek.nl>; 10.2.e @biobestgroup.com'
 10.2.e @biobestgroup.com>; 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>;
 10.2.e @gmail.com' 10.2.e @gmail.com>; 10.2.e
 @minInv.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>;
 10.2.e @zlto.nl' 10.2.e @zlto.nl>; 10.2.e @minienw.nl'
 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @minInv.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>;
 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
 10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>
cc: 10.2.e @rijkzwaan.nl' 10.2.e @rijkzwaan.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @planet.nl' 10.2.e @planet.nl>;
 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @cumela.nl'
 10.2.e @cumela.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>; 10.2.e @lto.nl'
 10.2.e @lto.nl>; 10.2.e @minienw.nl' 10.2.e @minienw.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e
 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
 10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>

Onderwerp: RE: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 09-03-2021 15:00 -16:30 u NAZENDING

Beste leden van de stuurgroep,

Namens de leden van kerngroep hierbij als nazending van de bijlage voor agendapunt 4 Jaarplan 2021-2022.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 3 maart 2021 19:21

Aan: 10.2.e @agrotheek.nl' 10.2.e @agrotheek.nl>; 10.2.e @biobestgroup.com'
 10.2.e @biobestgroup.com>; 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>;
 10.2.e @gmail.com' 10.2.e @gmail.com>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>;
10.2.e @zlto.nl' 10.2.e @zlto.nl>; 10.2.e @minienw.nl'
10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>;
10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>
cc: 10.2.e @rijkzwaan.nl' 10.2.e @rijkzwaan.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @planet.nl' 10.2.e @planet.nl>;
10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @cumela.nl'
10.2.e @cumela.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>; 10.2.e @lto.nl'
10.2.e @lto.nl>; 10.2.e @minienw.nl' 10.2.e @minienw.nl>;
10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>;
10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>

Onderwerp: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 09-03-2021 15:00 -16:30 u

Beste leden van de stuurgroep,

Bijgevoegd treft u de agenda en bijlagen voor de vergadering van 09-03-2021 om 15:00 tot 16:00 uur via Web-ex, de link is al eerder via een vergaderverzoek aan u gezonden.

De kerngroep heeft sinds de vorige vergadering van de stuurgroep in opdracht van de stuurgroep gewerkt aan het Jaarplan 2021-22. Donderdag 04-03-2021 rond de kerngroep haar werk af. De bijlagen voor dit agendapunt 4 worden zo spoedig mogelijk nagezonden.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Ministerie van LNV
M 06 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan:
Cc:
Onderwerp: ANNOTATIE VZ DOMUS-21059280-v3-
Agenda_Stuurgroep_Uitvoeringsprogramma_toekomstvisie_gewasbescherming_2030 210308
Datum: maandag 8 maart 2021 16:55:54
Bijlagen: [ANNOTATIE VZ DOMUS-21059280-v3-
Agenda_Stuurgroep_Uitvoeringsprogramma_toekomstvisie_gewasbescherming_2030 210308.docx](#)

Ha 10.2.e en 10.2.e

Hierbij annotatie voor de vergadering van de stuurgroep UP gewasbescherming 2030, die voor morgenmiddag 09-03-2021 is ingepland. Met dank aan 10.2.e en 10.2.e

Vragen horen we uiteraard graag.

Groet,
10.2.e

Directoraat-generaal Agro

Behandeld door

10.2.e

T 070 10.2.e

minlv.nl

Datum

3 mrt. 2021

Kenmerk

DGA / 21059280

Bijlage(n)

agenda Met annotatie voor de voorzitter

Omschrijving	Stuurgroep Uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030
Voorzitter	10.2.e
Notulist	
Vergaderdatum en -tijd	9 maart 2021, 15.00 uur - 16.30 uur
Locatie	Digitaal via Webex, uitnodiging is verstuurd

Vergaderpunten

1. Opening en vaststellen van de agenda

Annotatie

Met kennisgeving afwezig:

- UvW (10.2.e), de inbreng verzorgt VEWIN.
- NVWA (10.2.e) 10.2.e vervangt.

2. Verslag vorige vergadering d.d. 20 januari 2021

Het verslag is al eerder verzonden en nogmaals toegevoegd, **bijlage 2)**

Annotatie

- Het verslag is nog niet vastgesteld is al eerder rondgestuurd, er zijn reacties ontvangen. Nefyto heeft aangegeven problemen te hebben met enkele formulering. Hier zullen we nogmaals naar kijken. Voor de rest geen bijzonderheden.

3. Mededelingen

- Goedkeuringsprocedure voor micro-organismen (Ctgb mondeling)
- Driftcalculator (Ctgb mondeling)
- Stand zaken Nationaal Actieplan (NAP) (LNV, **bijlage 3.c)**

Annotatie

- Ad c. Je kan 10.2.e het woord geven.

4. Jaarplan 2020-21 (15:15-16:00 u.)

De kerngroep heeft in opdracht van de stuurgroep gewerkt aan het Jaarplan 2021-22. Donderdag 04-03-2021 rond de kerngroep haar werk af. De bijlagen worden zo spoedig mogelijk nagezonden.

Annotatie

Je kan in de stuurgroep melden dat in de kerngroep gezamenlijk en constructief is gewerkt. Je kan de stuurgroepleden daarvoor ook bedanken en daarmee ook de leden van de kerngroep. Aandachtpunten zijn:

- *Achtergrond: Geschatte benodigde financiën*
 - *De schatting van de stakeholders laat zien dat het totaal benodigde bedrag voor 2021 is €10.841.120 waarvan wordt €4.892.300 aan LNV gevraagd. De private bijdragen zijn geschat op € 5.948.820. We hebben in de oplegger (bijlage 4.1) alleen het aan LNV gevraagde bedrag van €4,8 mln. opgenomen, dat is inclusief de €2,5 mln. die LNV zelf uitvoert en inclusief de posten waarvan we nu al verwachten dat ze niet voor financiering in aanmerking komen.*
 - *Deze bedragen zijn wel gecommuniceerd in de kerngroep.*
- *Tijdens de vergadering: Verwachtingen bij de verdere uitwerking*
 - *Goed om te benoemen: De bedragen die aan LNV zijn gevraagd betreffen schattingen en geen toezeggingen. Dus de genoemde bedragen zijn indicatief. Van belang is dat verdere concretisering nodig is om te kunnen beoordelen of het past in de subsidie- en staatssteunkaders. LNV zal zorgen dat die kaders vertaald worden naar een format, zodat we efficiënt kunnen werken. Daarbij is de LNV intentie is om oplossingsgericht dit traject in te gaan en zo veel mogelijk te projecten bundelen. Het is niet de bedoeling dat alle uitgewerkte projecten nog langs de stuurgroep komen.*
 - *Goed om te benoemen: De verwachting is dat niet alle posten die door de stakeholders zijn begroot door LNV worden kunnen gefinancierd, zoals uurloon voor eigen inzet of participatie van leden.*
 - *Te verwachten: In de stuurgroep zal wellicht gevraagd worden wat er met de 2 miljoen van 2020 is gebeurt. Deze vraag heeft LTO ook in de kerngroep gesteld. In de kerngroep is benadrukt dat LNV voor de periode van 3 jaar in totaal 12 miljoen heeft gereserveerd en dat die afspraak blijft staan.*
 - *Te verwachten: VEWIN en/of Fedecom kunnen in de stuurgroep nog een beroep doen op het budget van LNV. Zelfs na meerdere keren uitvragen hebben Fedecom en VEWIN nog steeds niet expliciet aangegeven of ze een beroep doen op het LNV budget of zelf voor financiering zorgen. Bij Fedecom bestaan hun geschatte kosten volledig uit het uurloon van deelnemende bedrijven en hun*

eigen uurloon (iets wat wij niet kunnen subsidiëren). VEWIN geef geen verdere specificatie dan 'enkele tonnen'. Er is daarom gekozen deze kosten voor eigen rekening op te nemen in het overzicht en deze bedragen zijn niet inbegrepen bij de 4,8 miljoen die aan LNV wordt gevraagd.

- **Vervolgproces**
 - LNV zal de criteria voor het subsidie- en staatssteunkader verzamelen en aan de kerngroep beschikbaar stellen om een format te maken waarmee de stakeholder de actie concreet kunnen uitwerken, zoals in de oplegnotitie wordt voorgesteld. Ook wij hebben weinig invloed op de doorloop van de procedure zelf, maar zullen uiteraard prioriteit geven aan een goede afhandeling zodat dit teeltseizoen nog met acties gestart kan worden.
 - Voor de rest kunnen wij ons vinden in het voorstel van de kerngroep om de kerngroep een rol te geven bij het begeleiden van de acties in het UP tot er een nieuwe governance structuur is.

5. Pakket van maatregelen (16:00-16:45 u.)

Fedecom, LNV, LTO Nederland verzoeken de stuurgroep in te stemmen met het uitwerken van enkele nieuwe principes voor het versnellen van de beschikbaarheid van driftreducerende maatregelen en technieken door het toepassen van rekenregels, expert judgement en experimenteerruimte (**bijlagen 5.1, 5.2, 5.3, 5.4**).

Annotatie

Er liggen voorstellen voor het verder uitwerken van drie onderwerpen in het kader van het pakket van maatregelen. Deze drie onderwerpen zijn: rekenregels voor het combineren van technieken en/of maatregelen, gebruiken van de kennis van buitenlandse experts en het uitvoeren van experimenten.

Het is niet de bedoeling om in de stuurgroep een inhoudelijke discussie te voeren over deze onderwerpen. Dit is al gebeurd in de werkgroep pakket van maatregelen en in de werkgroep actuele vraagstukken. De stuurgroep wordt namelijk gevraagd om in te stemmen met het verder uitwerken van deze drie onderwerpen. De stuurgroep kan uiteraard suggesties meegeven voor deze verdere uitwerking (10.2.9

6. Rondvraag en sluiting

Data volgende vergadering

De volgende data zijn ingepland: 21-04-2021, 02-06-2021, 08-07-202

Van: 10.2.e [redacted]
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl"; 10.2.e @biobestgroup.com"; 10.2.e @ctab.nl";
 10.2.e @gmail.com"; 10.2.e "heerink@fedecom.nl";
 10.2.e @zito.nl"; 10.2.e @minienw.nl"; 10.2.e [redacted]
 10.2.e @natuurenmilieu.nl"; 10.2.e @brabers.nl"; 10.2.e [redacted]
 10.2.e @plantum.nl"; 10.2.e @uuv.nl"; 10.2.e @vewin.nl"; 10.2.e [redacted]
Cc: 10.2.e [redacted]
Onderwerp: RE: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 09-03-2021 15:00 -16:30 u
Datum: dinsdag 30 maart 2021 16:50:21
Bijlagen: [Verslag 210309 Stuurgroep Uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030 210324.docx](#)

Beste leden van de stuurgroep van het Uitvoeringsprogramma gewasbescherming,

Het CONCEPTverslag van de stuurgroep bijeenkomst dd 09-03-2021 treft u aan als bijlage bij dit bericht. Tekstvoorstellen voor redactionele suggesties ontvang ik graag uiterlijk dinsdag 06-04-2021.

Met vriendelijke groet,
 10.2.e [redacted]

Ministerie van LNV
 M +31 (0)6 10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl; 10.2.e @biobestgroup.com; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @gmail.com; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @zito.nl;
 10.2.e @minienw.nl; 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl;
 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uwv.nl; 10.2.e @vewin.nl
Cc: 10.2.e @rijkswaarn.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @planet.nl; 10.2.e @ctgb.nl;
 10.2.e @cumela.nl; 10.2.e @fedecom.nl; 10.2.e @ito.nl; 10.2.e @minienw.nl;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl; 10.2.e @brabers.nl; 10.2.e @plantum.nl; 10.2.e @uwv.nl; 10.2.e @vewin.nl
Onderwerp: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 21-04-2021 15:30 -17:00 u
Datum: vrijdag 16 april 2021 10:26:53
Bijlagen: [DOMUS-21106850-v2-](#)
[Agenda voor bijeenkomst Stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030 dd 21 april 2021.DOCX](#)
[Bijlage 2 Oplegnota 21 April 2021 Stuurgroep Gewasbescherming governance.pdf](#)
[Bijlage 3 Presentatie stuurgroep Gewasbescherming UP 210421.pdf](#)

Beste leden van de stuurgroep,

Namens de voorzitter nodig ik u uit voor de vergadering van 21-04-2021 om 15:30 tot 17:00 uur via Web-ex, de link is al eerder via een vergaderverzoek aan u gezonden. Bijgevoegd treft u de agenda en de bijlagen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Ministerie van LNV

M 06 10.2.e

Directoraat-generaal Agro

Behandeld door

10.2.e

T 070 10.2.e

minlnv.nl

Datum

16 apr. 2021

Kenmerk

DGA / 21106850

Bijlage(n)

3

agenda

Omschrijving	Stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030
Voorzitter	10.2.e
Notulist	
Vergaderdatum en -tijd	21 april 2021, 15.30 uur – 17.00 uur
Locatie	Via Webex een link voor deelname is eerder verstuurd

Vergaderpunten

1. Opening en vaststellen van de agenda
2. Notulen vorige vergadering d.d. 9 maart 2021 (bijlage 1)
Het verslag van de vorige bespreking is eerder in concept naar de leden gestuurd. Daarop zijn reacties gekomen over agendapunt 2. Het concept verslag is niet aangepast en het voorstel is een korte bespreking.
3. Mededelingen
 - De invoering van Emissiereductieplannen (ERP) voor werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen heeft mede geleid tot een daling van de normoverschrijdingen in het oppervlaktewater. Dat is de conclusie die getrokken kan worden voor twee derde van de werkzame stoffen met een ERP. Dit is een positief resultaat dat we willen vasthouden. Voor die werkzame stoffen waarbij de daling nog niet is ingezet, zien toelatinghouders toe op naleving van de maatregelen, hoewel oorzaken meestal ook buiten de werking van de ERPs liggen (IenW).
 - Stand van zaken Jaarplan 2021-22 (mededeling van kerngroep mondeling door vz stuurgroep)
 - Stand van zaken LNV opdrachten (LNV mondeling)
 - Verslag gesprek over werkwijzen bij actuele vraagstukken van LNV, NVWA, Ctgb Agrodis. LNV mondeling)
4. Governance (15.45 – 16.50)
KPMG presenteert het concept advies gevolgd door een bespreking (bijlagen 2 en 3).
5. Rondvraag en sluiting

De volgende data voor de stuurgroep zijn ingepland: 02-06-2021 en 08-07-21.

Oplegnota

Opdrachtgever	Stuurgroep Gewasbescherming
Datum, tijd	21 april 2021 om 15:30
Aanwezig	Leden stuurgroep, KPMG
Onderwerp	Bespreking concept advies KPMG

Gevraagd:

KPMG presenteert op 21 april haar concept advies in de stuurgroep, middels de presentatie in de bijlage. De stuurgroep wordt gevraagd:

1. Kennis te nemen van de wijzigingen die in het advies hebben plaatsgevonden, na de schriftelijke en telefonische consultatie van de stuurgroepleden.
2. Vragen ter verduidelijking te stellen, eventuele suggesties aan te dragen.
3. Aandachtspunten aan te dragen voor het vervolg om het advies te realiseren.

Het definitieve rapport wordt op 30 april opgeleverd.

Toelichting op de aanpak:

KPMG is in december 2020 gevraagd een advies te geven over de inrichting van de governance voor het uitvoeringsprogramma Toekomstbestendige Gewasbescherming 2030. De aanpak is in de stuurgroep van 20 januari toegelicht. Hierna hebben interviews met de stuurgroepleden (en medewerkers) plaatsgevonden, waaruit knelpunten in de huidige governance naar voren kwamen. Deze knelpunten zijn in de werksessie op 9 maart gevalideerd. Tevens is tijdens de werksessie een start gemaakt met de uitgangspunten voor de governance en heeft een eerste verkenning plaatsgevonden naar voor- en nadelen van voorgelegde scenario's. Over de uitgangspunten bestond nog geen gedeeld beeld, daarom zijn de uitgangspunten middels een schriftelijke ronde ter aanvulling en ter weging voorgelegd aan de stakeholders. Hieruit kwamen een aantal kleine nuanceringen, maar geen duidelijke voorkeur voor uitgangspunten naar voren; alle uitgangspunten werden ongeveer gelijk gescoord.

Op basis van de beschikbare informatie, eerdere aanbevelingen en de input van stakeholders is een conceptinrichting van de governance uitgewerkt. De conceptinrichting is begin april met de stuurgroepleden gedeeld. De bestuurders van de partijen die zijn vertegenwoordigd in de kerngroep en de bestuurder van Plantum zijn hierover telefonisch bevraagd. De overige leden hebben een schriftelijke reactie kunnen geven. Van twaalf van de veertien partijen is een reactie ontvangen.

Hoofddijn van het advies en overwegingen:

De hoofddijn van het voorliggende advies is om de huidige governance te bestendigen en te optimaliseren, onder andere door het inrichten van een onafhankelijk programmabureau, om daarna de ontwikkeling te maken naar een governance waarin het transitieteam een belangrijke rol heeft.

Mede op basis van de schriftelijke en telefonische ronde hebben de volgende overwegingen een rol gespeeld bij wijzigingen in het advies:

- Technisch voorzitterschap door LNV in plaats van onafhankelijk voorzitter: vanwege de adequate invulling door LNV en een gebrek aan financiering, blijft het technisch voorzitterschap van de stuurgroep belegd bij LNV. Hier is voldoende draagvlak voor bij de betrokken partijen.
- Samenstelling stuurgroep: de stuurgroep blijft bestaan uit de partijen die het uitvoeringsprogramma bestuurlijk geaccordeerd hebben. Het is de wens van IenW om zich in het vervolg te laten vertegenwoordigen door LNV. Beide partijen stemmen dit onderling af. Op basis van de agenda kan besloten worden IenW uit te nodigen voor de stuurgroep. Ons advies is om de huidige werking van de stuurgroep eerst te verbeteren, om de samenstelling van de stuurgroep later mogelijk aan te passen.
- Aansturing werkgroepen: de aansturing van de werkgroepen gebeurt formeel gezien door de stuurgroep. Het onafhankelijke programmabureau monitort en coördineert de voortgang. Door het overzicht op één plek te beleggen, kan transparant verantwoording worden afgelegd richting de stuurgroep.
- Kerngroep en transitieteam: op basis van de beschikbare capaciteit is het op dit moment niet uitvoerbaar voor partijen om deel te nemen aan de kerngroep en het transitieteam zoals dat in het conceptadvies werd voorgesteld. De aanbeveling is daarom om de kerngroep in stand te houden, waarbij N&M volwaardig lid wordt, en het ministerie van IenW wenst zich te laten vertegenwoordigen door LNV. De taken die de kerngroep nu uitvoert zal voor een deel kunnen worden overgedragen aan het onafhankelijke programmabureau. De kerngroep kan zich later in de tijd meer ontwikkelen naar een transitieteam zoals dat in het rapport van WeCR wordt voorgesteld.
- Onafhankelijk programmabureau en inzet betrokken partijen: Het inbrengen van een onafhankelijke ondersteunende functie kan de slagvaardigheid van het uitvoeringsprogramma versterken. Op één organisatie na, zien alle partijen de meerwaarde van een onafhankelijk programmabureau. Omdat dit de slagvaardigheid en effectiviteit van de governance in grote mate kan verhogen, maakt dit onderdeel uit van de nieuwe governance structuur. De gevraagde capaciteit en inzet van betrokken partijen is na de laatste consultatieronde aangepast.
- Indeling werkgroepen en trekkerschap: Op dit moment bestaan drie indelingen voor de werkgroepen: de huidige indeling (slide 5 van de bijlage), de indeling als bijlage bij het jaarplan 2021-2022 en het voorstel dat KPMG doet. In de governance doen wij een voorstel voor een indeling van werkgroepen, dit is een combinatie van de eerdere indeling door KPMG (op basis van de thema's in het uitvoeringsprogramma) en de bijlage bij het jaarplan. De randvoorwaarde voor de indeling van werkgroepen is een duidelijke opdrachtformulering per werkgroep, die wordt geaccordeerd in de stuurgroep. De keuze voor het trekkerschap per werkgroep is gemaakt op basis van beschikbare capaciteit, betrokkenheid en draagvlak bij de andere partijen.
- Aansluiting bij de context: het onafhankelijke programmabureau zal in de eerste fase verantwoordelijk zijn voor het aansluiten en informeren van overige partijen zoals IPO, Glastuinbouw en CBL, waar nuttig en gewenst door de stuurgroep. Beleidsontwikkeling, vertegenwoordiging in de internationale context en op de hoogte blijven van relevante onderzoeken blijft belegd bij LNV.

- Financiering: Betrokken partijen hebben dit jaar geen budget gereserveerd voor een bijdrage aan de governance, vanzelfsprekend wel voor de uitvoering van acties en de bijdrage die nu wordt geleverd door te participeren in het uitvoeringsvoeringsprogramma. Partijen geven aan beschikbare middelen liever te besteden aan acties, dan aan de governance. In het voorstel wordt daarom in eerste instantie gewerkt met een minimale onafhankelijke ondersteuning, in de vorm van het programmabureau.

Vervolgstappen:

De verwachting is dat, mits de stuurgroep positief beslist over het advies, de geoptimaliseerde governance in Q3 2021 in werking treden. Hiervoor moeten de volgende stappen ondernomen worden:

- Opdrachtformulering voor onafhankelijk programmabureau, gezamenlijk in de stuurgroep. Concept opdrachtformulering wordt gemaakt door LNV. Het programmabureau wordt ingericht voor een periode van één jaar. Aan het einde van deze periode wordt de werking van het programmabureau geëvalueerd, op basis van de evaluatie wordt besloten onafhankelijke ondersteuning wel/niet voort te zetten.
- Opdrachtformulering werkgroepen in de stuurgroep: trekkers formuleren de opdracht per werkgroep, inclusief gewenste betrokkenheid partijen, reikwijdte, acties en tijdlijnen. Stuurgroep accordeert deze opdrachten.
- Opdrachtformulering kerngroep in relatie tot het onafhankelijk programmabureau. Na aanstelling van het onafhankelijk programmabureau moeten samenwerkingsafspraken gemaakt worden tussen dit bureau en de huidige kerngroep.

Bijlage:

Presentatie voor de stuurgroep

Governance Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030

Presentatie stuurgroep 21 april 2021
Referentie: 21.A2000021697

—
VERTROUWELIJK

Belangrijke opmerkingen vooraf

- Onze werkzaamheden zijn aangevangen op 2 december 2020 en ons werk is nog gaande.
- Deze concept presentatie is uitsluitend ten behoeve van presentatie aan de stuurgroep op 21 april 2021 beschikbaar gesteld voor uw vertrouwelijke gebruik en op voorwaarde dat u hierop niet, op welke wijze dan ook, kunt vertrouwen. Deze concept presentatie bevat voorlopige en/of mogelijke conclusies uitsluitend ten behoeve van discussie. Deze voorlopige en/of mogelijke conclusies zijn nog aan verandering onderhevig, daar werkzaamheden nog niet zijn afgerond. **Deze presentatie is dan ook niet geschikt voor enige vorm van besluitvorming/beleidsvorming.**
- De uitwerking van de governancestructuur voor het uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030 is gebaseerd op bureau-onderzoek op basis van beschikbare documentatie, de interviews die met alle stakeholders gehouden zijn inclusief vertegenwoordigers van het IPO en het Tuinbouwakkoord, de werksessie op 9 maart, de schriftelijke ronde t.a.v. de uitgangspunten rond half maart 2021 en de deels schriftelijke, deels telefonische ronde begin april. Bij het opstellen van deze concept presentatie hebben wij vertrouwd op de juistheid en volledigheid van deze informatie, zonder deze onafhankelijk te hebben geverifieerd. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor dergelijke informatie.
- De aard van de werkzaamheden houdt in dat wij geen accountantscontrole, beoordelingsopdracht of andere assuranceopdracht hebben uitgevoerd. Deze presentatie is uitsluitend gebaseerd op de overeengekomen werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.
- Deze presentatie mag niet geheel of in delen gedeeld worden met derden zonder schriftelijke toestemming van KPMG.

Agenda

- 1 Toelichting aanpak KPMG
- 2 Huidige governance en knelpunten
- 3 Uitgangspunten en overwegingen
- 4 Toelichting op de voorgestelde governance
- 5 Aanbevelingen voor het vervolg

Vanuit de context van het uitvoeringsprogramma zijn we in vier stappen tot een voorstel voor de governance gekomen

Context en aanleiding onderzoek

- Toekomstvisie gewasbescherming 2030 opgesteld door stakeholders.
- In het uitvoeringsprogramma werken overheid, uitvoeringsorganisaties, branche- en belangenverenigingen samen.
- Huidige governance is complex.
- Om de visie te vertalen naar acties op de korte, middellange en lange termijn is een eenvoudige en slagvaardige governance nodig.

1. Kick-off en deskresearch

Medio januari – begin februari

2. Informatieverzameling en analyse

Begin februari – medio februari

3. Opstellen en toetsen governance

Medio februari – medio maart

4. Rapportage

Medio maart – eind april

In de huidige governance worden vier knelpunten gepercipieerd die ertoe leiden dat deze onvoldoende effectief en slagvaardig is

Gepercipieerde knelpunten:

- Er is geen evenwichtige balans tussen partijen aan tafel
- Er wordt onvoldoende gestuurd op het behalen van resultaten
- Overleggen zijn niet altijd effectief
- De huidige samenstelling in en het mandaat van de stuurgroep is niet optimaal

Op basis van de uitkomsten van de werksessie zijn acht uitgangspunten voor de governance geformuleerd en gewogen

Uitgangspunten voor de toekomstige governance			
#	Uitgangspunt	Belang: gemiddelde score	Toepassing: gemiddelde score
1	Toekomstbestendig	Belangrijk	Mee eens
2	Gelijkwaardig	Belangrijk	Mee eens
3	Eenvoudig, flexibel en slagvaardig	Belangrijk	Mee eens
4	Organisatorische en coördinerende aspecten zijn beperkt tot het hoogst noodzakelijke	Belangrijk	Neutraal
5	Solide procesregie	Belangrijk	Mee eens
6	LNV behoudt de regierol	Belangrijk	Neutraal
7	Inzicht in acties en voortgang	Belangrijk	Mee eens
8	Continuïteit	Belangrijk	Mee eens

Na de werksessie en consultatieronde zijn meerdere overwegingen meegenomen in de uiteindelijke governance (1/2)

1

De governance kent geen onafhankelijk boegbeeld

2

Technisch voorzitterschap wordt door LNV ingevuld, daar is voldoende draagvlak voor

3

De samenstelling van de stuurgroep blijft ongewijzigd, wens van lenW om zich te laten vertegenwoordigen door LNV.

4

De samenstelling van de kerngroep blijft nagenoeg gelijk, lenW wenst zich te laten vertegenwoordigen door LNV en N&M wordt volwaardig lid.

5

De kerngroep ontwikkelt op een later moment door naar het transitieteam

6

De verschillende voorstellen over de indeling van de werkgroepen worden samengebracht in de voorgestelde governance

Na de werksessie en consultatieronde zijn meerdere overwegingen meegenomen in de uiteindelijke governance (2/2)

7

De keuze voor het trekkerschap per werkgroep is gemaakt op basis van beschikbare capaciteit, betrokkenheid en draagvlak bij de andere partijen.

8

De aansturing van werkgroepen gebeurt formeel door de stuurgroep, het programmabureau coördineert

9

De meerwaarde van het programmabureau wordt door alle partijen, met uitzondering van één organisatie, onderschreven

NEW

10

Partijen hebben voor dit jaar geen budget gereserveerd voor een bijdrage aan de governance

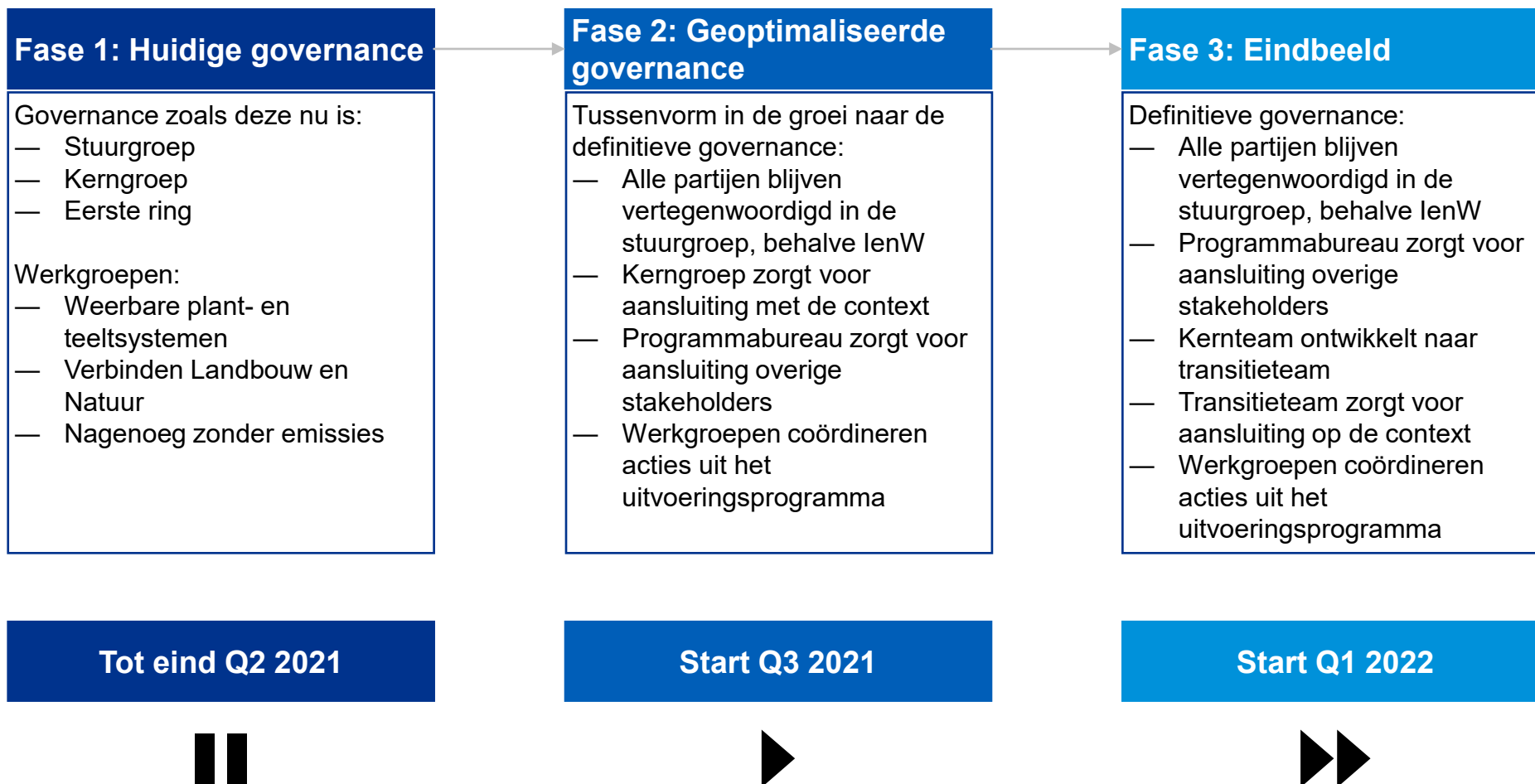

11

Het programmabureau draagt zorg voor het contact met de overige stakeholders

Op basis van de input van stakeholders stellen we een groeimodel met drie fasen voor

Verhouding kerngroep, programmabureau en transitieteam in de verschillende fasen

Op basis van de input van stakeholders stellen we een groeimodel met drie fasen voor

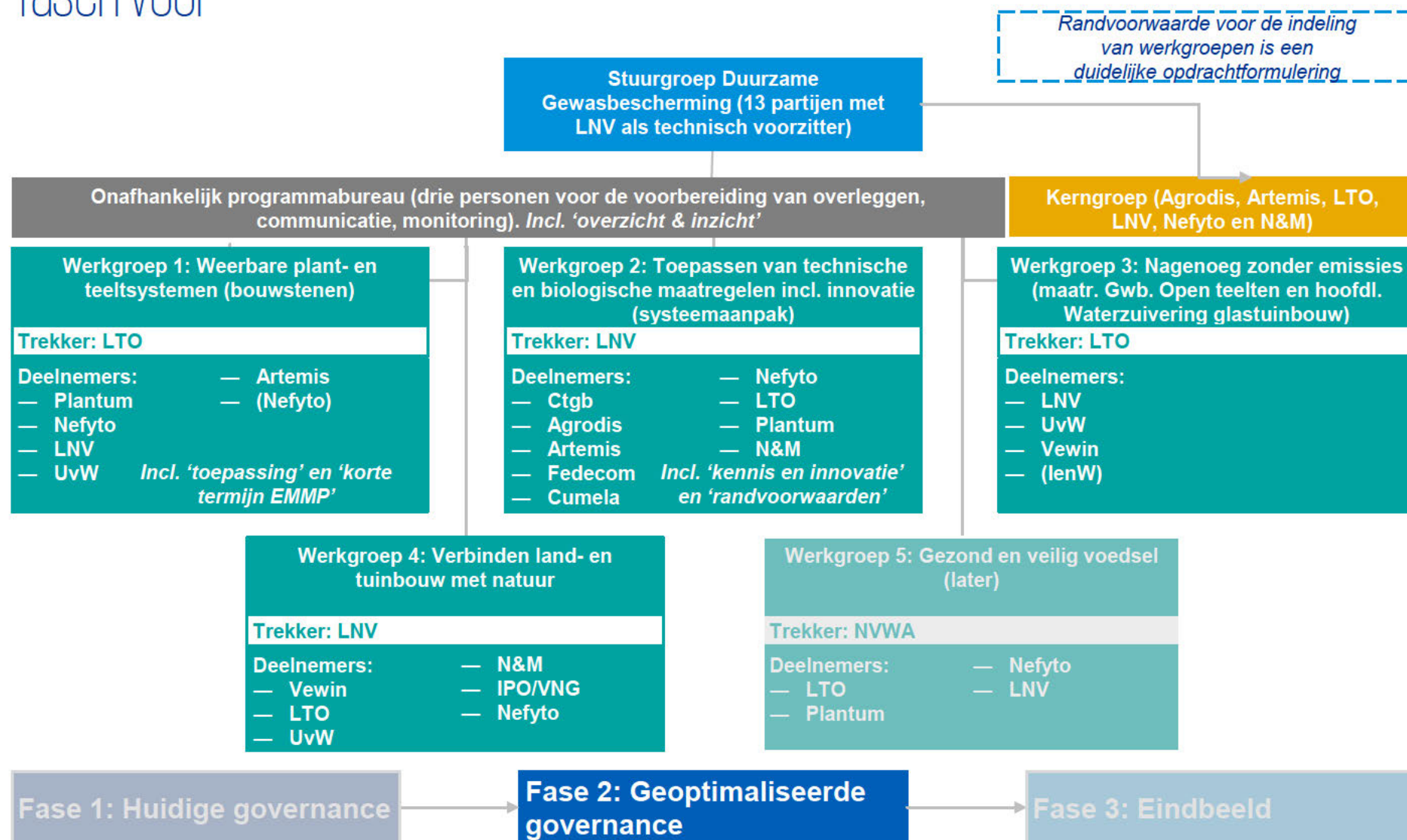

Fase 1: Huidige governance

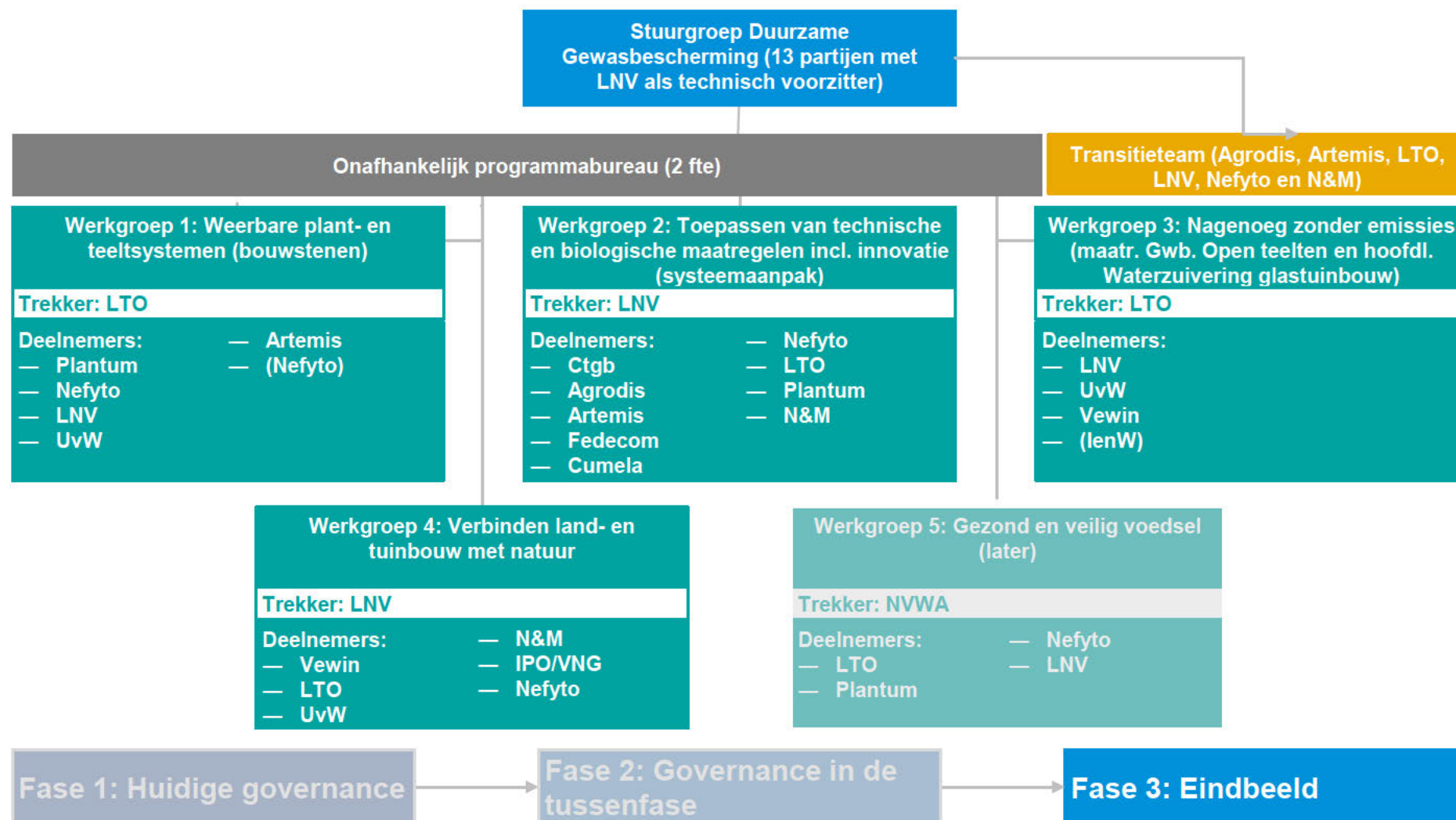
Fase 2: Geoptimaliseerde governance

Fase 3: Eindbeeld

Op basis van de input van stakeholders stellen we een groeimodel met drie fasen voor

Op basis van de input van stakeholders stellen we een groeimodel met drie fasen voor

Vier aanbevelingen om de groei naar een eenvoudige en slagvaardige governance in te zetten

Opdracht voor opzetten programmabureau uitschrijven

- LNV maakt concept-opdrachtformulering
- Het programmabureau wordt ingericht voor een periode van één jaar.

Opdrachtformulering werkgroepen in de stuurgroep

- Opdrachtformulering: opdracht per werkgroep, inclusief gewenste betrokkenheid partijen, reikwijdte, acties en tijdlijnen.
- Stuurgroep accordeert opdracht.

Opdrachtformulering kerngroep in relatie tot het onafhankelijke programmabureau

- Na aanstelling van het onafhankelijk programmabureau moeten nadere samenwerkings- en overdrachtsafspraken gemaakt worden tussen dit bureau en de huidige kerngroep.

Evaluatie van de governance na 1 jaar

- Evaluatie van de governance, incl. werking onafhankelijk programmabureau na 1 jaar.

KPMG on social media

KPMG app

© 2021 KPMG Advisory N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33263682, is lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ('KPMG International'), een Zwitserse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken van KPMG International.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @agrotheek.nl"; 10.2.e @biobestgroup.com"; 10.2.e @ctgb.nl";
 10.2.e @gmail.com"; 10.2.e @fedecom.nl";
 10.2.e @zito.nl"; 10.2.e @minienw.nl"; 10.2.e
 @natuurenmilieu.nl"; 10.2.e @brabers.nl"; 10.2.e
 @plantum.nl"; 10.2.e @uvw.nl"; 10.2.e @vewin.nl"
Cc: 10.2.e @rijkswaan.nl"; 10.2.e @brabers.nl"; 10.2.e @planet.nl"; 10.2.e @ctgb.nl";
 10.2.e @cumela.nl"; 10.2.e @fedecom.nl"; 10.2.e @lto.nl"; 10.2.e @minienw.nl";
 10.2.e @natuurenmilieu.nl"; 10.2.e @brabers.nl"; 10.2.e
 @plantum.nl"; 10.2.e @uvw.nl"; 10.2.e @vewin.nl"
Onderwerp: RE: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 21-04-2021 15:30 -17:00 u
Datum: maandag 19 april 2021 10:51:28
Bijlagen: [Bijlage 1 Verslag 210309 Stuurgroep Uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030 210324.docx](#)

Beste leden van de stuurgroep,

Bijgevoegd treft u het concept verslag van de stuurgroep vergadering van 09-03-2021 (bijlage 1). Deze versie is gelijk aan de versie die u al eerder ontving, waarbij de mogelijk was om te reageren op het concept.

Helaas heb ik dat verslag vrijdag jl. niet meegezonden. Excuus voor het ongemak.

Met vriendelijke groet,
 10.2.e

M 06 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 16 april 2021 10:27

Aan: 10.2.e @agrotheek.nl' 10.2.e @agrotheek.nl>; 10.2.e @biobestgroup.com'
 10.2.e @biobestgroup.com>; 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>;
 10.2.e @gmail.com' 10.2.e @gmail.com>; 10.2.e
 @minlnv.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>;
 10.2.e @zito.nl' 10.2.e @zito.nl>; 10.2.e @minienw.nl'
 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @minlnv.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>;
 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
 10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>
cc: 10.2.e @rijkswaan.nl' 10.2.e @rijkswaan.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @planet.nl' 10.2.e @planet.nl>;
 10.2.e @ctgb.nl' 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @cumela.nl'
 10.2.e @cumela.nl>; 10.2.e @fedecom.nl' 10.2.e @fedecom.nl>; 10.2.e @lto.nl'
 10.2.e @lto.nl>; 10.2.e @minienw.nl' 10.2.e @minienw.nl>;
 10.2.e @natuurenmilieu.nl' 10.2.e @natuurenmilieu.nl>; 10.2.e @brabers.nl'
 10.2.e @brabers.nl>; 10.2.e @nvwa.nl>; 10.2.e
 @nvwa.nl>; 10.2.e @plantum.nl' 10.2.e @plantum.nl>; 10.2.e @uvw.nl'
 10.2.e @uvw.nl>; 10.2.e @vewin.nl' 10.2.e @vewin.nl>

Onderwerp: Uitnodiging stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030; 21-04-2021 15:30 -17:00 u

Beste leden van de stuurgroep,

Namens de voorzitter nodig ik u uit voor de vergadering van 21-04-2021 om 15:30 tot 17:00 uur via Web-ex, de link is al eerder via een vergaderverzoek aan u gezonden. Bijgevoegd treft u de agenda en de bijlagen.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Ministerie van LNV
M 06 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Cc:
Onderwerp: annotatie stuurgroep gewasbescherming 21-04-2021
Datum: dinsdag 20 april 2021 20:57:01
Bijlagen: [Annotatie Stuurgroep Duurzame Gewasbescherming 210421.docx](#)

Dag 10.2.e en 10.2.e

Hierbij de annotatie voor de stuurgroep van morgen. Mochten er nog vragen zijn dan horen 10.2.e en ik het graag.

Groet,
10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
Mobiel :+31 (06) 10.2.e
Mail: 10.2.e [@minlnv.nl](#)

Annotatie Stuurgroep Duurzame Gewasbescherming 21-04-2021**Vergaderpunten**

1. **Opening en vaststellen van de agenda**
 2. **Notulen vorige vergadering d.d. 9 maart 2021 (bijlage 1)**
 3. **Mededelingen**
 - **De invoering van Emissiereductieplannen (ERP)**
- De invoering van Emissiereductieplannen (ERP) voor werkzame stoffen in gewasbeschermingsmiddelen heeft mede geleid tot een daling van de normoverschrijdingen in het oppervlaktewater. Dat is de conclusie die getrokken kan worden voor twee derde van de werkzame stoffen met een ERP. Dit is een positief resultaat dat we willen vasthouden. Voor die werkzame stoffen waarbij de daling nog niet is ingezet, zien toelatinghouders toe op naleving van de maatregelen, hoewel oorzaken meestal ook buiten de werking van de ERPs liggen (IenW).
- **Stand van zaken Jaarplan 2021-22 (mededeling van kerngroep mondeling door 10.2.e)**
- De stuurgroep heeft in de vergadering van 9 maart jl. de kerngroep gevraagd handvatten uit te werken voor de acties waar co-financiering gevraagd wordt. Ook is aan de kerngroep meegegeven om urgentie te geven aan acties die snel moeten beginnen om geen teeltseizoen verloren te laten gaan.
- De kerngroep heeft deze opdracht opgepakt en inmiddels zijn de partijen die co-financiering willen aanvragen bij LNV op de hoogte gesteld van de handvatten. Deze partijen werken momenteel hard aan het opstellen van projectvoorstellen welke bij LNV kunnen worden ingediend. Het uitwerken van de projectvoorstellen heeft op dit moment prioriteit.
- Daarnaast heeft de kerngroep de taak op zich genomen om 'de vinger aan de pols' te houden wat betreft het oppakken van acties tot dat er een nieuwe governancestructuur is. Dit houdt in dat de partijen worden gevraagd om bij de kerngroep te melden wanneer en welke acties er worden opgepakt, zodat de kerngroep het overzicht kan houden en eventueel suggesties kan doen over de integraliteit tussen de acties.
- Betreffende het jaarplan werkt de kerngroep aan een verdere uitwerking van de versie die in de stuurgroep van 9 maart is besproken. Het eerste doel is om een versie van het jaarplan te maken die gedeeld kan worden met partijen die momenteel via acties zijn aangesloten bij het UP. In het kader van de communicatie is de kerngroep van plan om rond 1 juni een jaarplan te hebben opgesteld dat breed gedeeld kan worden. 1 juni zal als peildatum gelden om een uitspraak te kunnen doen welke acties uit het jaarplan al zijn gestart.
- **Stand van zaken LNV opdrachten (LNV mondeling)**
- Conclusie: Het loopt goed en de eerste adviesrapporten zijn eind april/begin mei te verwachten.

Opdracht	Opdrachtnemer	Stand van zaken	Beoogde einddatum
Governance	KPMG	Afronding	Eind april/begin mei
Monitoring	n.t.b.	Offerte vraag uitgezet	n.t.b.
Economische prikkels	Ecorys	Werk in uitvoering	7 mei
Receptuursysteem	CLM	Afrondende fase	31 april

Inventarisatie lopende onderzoekstrajecten	ORG-ID	Afrondende fase	31 april
Inventarisatie lopende pilotprojecten	LTO Projecten	Opstartfase	30 juni
Staat van de Nederlandse Plantgezondheid	WUR	Offerte vraag uitgezet	n.t.b.
Inventarisatie innovatieve teeltconcepten	WUR	Offerte vraag uitgezet	n.t.b.
Onderzoek naar groeimedia	WUR	Offerte vraag formuleren	n.t.b.
Inventarisatie land- en tuinbouw en natuur verbindende maatregelen	WUR	Offerte vraag formuleren	n.t.b.

• **Verslag gesprek over werkwijzen bij actuele vraagstukken van LNV, NVWA, Ctgb Agrodīs. LNV mondeling)**

- De subwerkgroep vrijstellingen zou eigenlijk afgelopen woensdag (14-4) vergaderen over de drie casussen. Dit is niet doorgegaan, omdat de analyse van de NVWA en Ctgb nog niet af was.
- Het overleg is verplaatst naar 11 mei.
- In het overleg wordt er gekeken naar het proces van het aanvragen van een vrijstelling. De casussen die ter sprake liggen worden **niet** opnieuw beoordeeld. Ze zijn bedoeld om het proces te analyseren.
- De subwerkgroep zal de uitkomsten van de analyse voorleggen aan de stuurgroep, waarbij indien van toepassing ook suggesties voor verbeteringen in het gehele vrijstellingsproces worden gedaan. Er wordt dus gekeken of aanvrager, NVWA en Ctgb verbeteringen/verduidelijkingen kunnen aanbrengen.

4. Governance

- KPMG zal aan de hand van een presentatie hun conceptadvies toelichten in de stuurgroep. De discussie zal zich daarna richten op de twee vragen die KPMG stelt aan de stuurgroep:
 - o 1. Vragen ter verduidelijking te stellen, eventuele suggesties aan te dragen.
 - o 2. Aandachtspunten aan te dragen voor het vervolg om het advies te realiseren.
- Standpunten LNV
 - o **Algemeen:** De veranderingen die KPMG heeft doorgevoerd in het advies naar aanleiding van de telefonische en schriftelijke ronde hebben het advies verbeterd. KPMG adviseert onder andere dat LNV (technisch) voorzitter blijft van de stuurgroep en geeft aan dat dit voorstel wordt ondersteund door de partijen.
 - o Ook heeft KPMG een groeimodel opgenomen in het huidige advies. Dit is ook een positieve aanpassing, omdat er op deze manier in stappen gewerkt kan worden aan het realiseren van een nieuwe governancestructuur.
 - o **Aandachtspunt 1: Transitieteam.** In het concept advies spreekt KPMG over het doorgroeien van de kerngroep naar een transitieteam. Het transitieteam heeft daarbij ook een belangrijke functie naar buiten toe. Wat ons betreft sluit deze invulling van het transitieteam onvoldoende aan op de aanbeveling van WECR en geeft het ook niet de mogelijkheid voor het organiseren van een kritisch (onafhankelijk) geluid binnen het UP. Daarnaast is de precieze rolverdeling tussen het programmabureau en het transitieteam nog onduidelijk.

- Deze vraag moet wat ons betreft meegenomen worden in het vervolgproces.
 - **Aandachtspunt 2: Werkgroepen:** De werkgroepen sluiten momenteel niet aan bij de praktijk van het UP. De werkgroepen verschillen erg in omvang en reikwijdte (en daarmee werkdruk) en de indeling van deelnemende partijen is ook niet goed onderbouwd. Daarnaast kiest KPMG er bewust voor niet te werken met subwerkgroepen, iets waar wij juist positieve ervaringen mee hebben in het kader van de actuele vraagstukken. Dit is wat ons betreft een gemiste kans.
 - We kunnen voorstellen dat de stuurgroep de kerngroep als opdracht geeft om na te denken over de werkgroepindeling zodra KPMG haar advies heeft uitgebracht.
 - **Aandachtspunt 3: Capaciteit.** Het governance voorstel van KPMG vraagt in eerste instantie de inhuur van 3 onafhankelijke personen voor het partij bureau. Dit is wat ons betreft erg veel en dit zal ook veel kosten met zich meebrengen. Daarnaast zien we ook dat er van de stakeholders veel inzet wordt gevraagd, terwijl KPMG tegelijkertijd ook signaleert dat capaciteit een knelpunt is voor veel partijen. Dit komt tegenstrijdig over.
 - Wat ons betreft is het beter om de kerngroep en het programmabureau aan het begin in het groeimodel wat dichter bij elkaar te brengen, waardoor je voorkomt dat dezelfde mensen in verschillende overleggen moeten plaatsnemen. Hierbij wordt de kerngroep voorgezeten door een onafhankelijk persoon die ook de secretaris is van de stuurgroep. De kerngroep kan wellicht nog worden aangevuld met een administratieve ondersteuner. Deze vraag moet dus worden meegenomen bij het opstellen van de opdrachtbeschrijving van de onafhankelijke persoon of personen.
 - Mogelijke reacties overige partijen:
 - Mede gebaseerd uit signalen uit de kerngroep verwachten wij dat de overige partijen in de stuurgroep ook voornamelijk op deze punten zullen reageren.
 - Het punt over het transitieteam en het aanhaken van non-usual suspects is een belangrijk punt van N&M
 - De partijen die zitting nemen in de kerngroep (Nefyto, LTO Nederland, Agrodis, Artemis en IenW) zullen zich waarschijnlijk uitlaten over de werkgroepindeling en het beroep dat KPMG doet op de beschikbare capaciteit.
5. Rondvraag en sluiting
- De volgende data voor de stuurgroep zijn ingepland: 02-06-2021 en 08-07-21.

Van: 10.2.e
 Aan: 10.2.e
 Cc: 10.2.e
 Onderwerp: FW: Stuurgroep gewasbescherming lijkt besluiteloos
 Datum: vrijdag 22 oktober 2021 11:59:18

Dag allen,

Ter info een artikel uit de boerderij over de stuurgroep gewasbescherming naar aanleiding van het openbaar maken van het rapport van KPMG. Er loopt momenteel ook een wob-verzoek van deze journalist waarbij wij ook nog het jaarplan 2021 en de stuurgroep verslagen met hem zullen delen.

Groet,
 10.2.e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
 Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
 Mobiel :+31 (06) 10.2.e
 Mail: 10.2.e @minlnv.nl

Van: 10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: vrijdag 22 oktober 2021 11:19

Aan: 10.2.e @minlnv.nl>; 10.2.e

10.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: Stuurgroep gewasbescherming lijkt besluiteloos

Boerderij 21 oktober 2021

Stuurgroep gewasbescherming lijkt besluiteloos

Redactie

10.2.e

parlementair verslaggever

De stuurgroep die werk moet maken van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming is een besluiteloze praatgroep. Die conclusie valt te trekken uit een verkenning van adviesbureau KPMG in opdracht van het ministerie van LNV.

De Nederlandse land- en tuinbouw moet de uitstoot van gewasbeschermingsmiddelen in 2030 tot nagenoeg nul hebben teruggebracht. Er wordt ingezet op weerbare teelten en teeltsystemen, en landbouw en natuur worden met elkaar verbonden. Dat zijn de uitgangspunten die veertien partijen in 2020 op papier hebben gezet in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030.

Veertien verschillende partijen

Dat een uitvoeringsprogramma op papier staat, is geen garantie dat het wordt uitgevoerd, constateert adviesbureau KPMG in een deze week vrijgegeven 'Verkenning governancestructuur uitvoeringsprogramma toekomstvisie gewasbescherming 2030'. Het stuk, in mei afgerond, beschrijft met welke

organisatiestructuur nu wordt gewerkt aan de gestelde doelen. Dat gebeurt via de Stuurgroep Duurzame Gewasbescherming, waarin veertien verschillende partijen zijn vertegenwoordigd, variërend van Natuur en Milieu tot LTO Nederland en van gewasbeschermingsmiddelenkoepel Nefyto tot de waterschappen en waterbedrijven. Daaronder hangen drie werkgroepen, gericht op de drie hoofddoelstellingen, die zich belast hebben met de uitwerking van die doelstellingen: weerbare plant- en teeltsystemen, verbinden van landbouw en natuur en het terugbrengen van de emissies.

Wie waarvoor verantwoordelijk

KPMG zegt het in het rapport vrij omfloerst, maar het komt erop neer dat nauwelijks duidelijk is hoe de doelstellingen worden gerealiseerd, wie daarin het voortouw neemt en wie wat moet doen. Daar komt nog bij dat onvoldoende is vastgelegd wie waarvoor verantwoordelijk is. Toen KPMG begin dit jaar met de betrokken partijen ging praten, kwam een beeld naar voren van een onevenwichtige groep deelnemers die niet effectief overleggen en niet genoeg sturen op resultaat. Alle partijen zitten in de stuurgroep vanwege een belang. Niemand is onafhankelijk en niemand is voldoende 'in staat boven het eigen belang uit te stijgen'.

Nieuwe structuur voorgesteld

KPMG stelt een nieuwe structuur voor. Daar zijn nog steeds dezelfde partijen bij betrokken, alleen het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat maakt er geen deel meer van uit. Wel in beeld blijven de Unie van Waterschappen, Artemis, het ministerie van LNV, LTO Nederland, Cumela, Fedecom, Vewin, Nefyto, Agrodis, Plantum en Natuur en Milieu. De NVWA, het CTGB en het ministerie van I en W worden op de hoogte gehouden van de voortgang; het ministerie is technisch voorzitter. En er moeten duidelijke afspraken komen over wat de stuurgroep en de werkgroepen doen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e @ctgb.nl";
 10.2.e @gmail.com"; 10.2.e@fedecom.nl"; 10.2.e @zito.nl";
 10.2.e @minienw.nl"; 10.2.e @brabers.nl"; 10.2.e @plantum.nl";
 10.2.e @uwv.nl"; 10.2.e @vewin.nl"
Cc: 10.2.e @planet.nl"; 10.2.e natuurenmilieu.nl;
 10.2.e @vewin.nl"; 10.2.e @mjkzwaan.nl
Onderwerp: Uitnodiging vergadering voor 26-10-2021 (10:00 -11:30 uur) van de stuurgroep Uitvoeringsprogramma gewasbescherming 2030
Datum: vrijdag 22 oktober 2021 13:18:51
Bijlagen: [DOMUS-21261999-v2-Agenda vergadering op 26-10-2021 van Stuurgroep Uitvoeringsprogramma van de toekomstvisie gewasbescherming 2030.DOCX](#)
[Bijlage 1 Verslag Stuurgroep Uitvoeringsprogramma van de toekomstvisie gewasbescherming 2030 20210708.docx](#)
[Bijlage 2 kamerbrief-over-uitvoeringsprogramma-toekomstvisie-gewasbescherming-2030.pdf](#)
[Bijlage 3 Voorstel LNV Klankbordgroep Uitvoeringsprogramma TV2030 20211021.docx](#)
[Bijlage 4 Voorstel Governance LNV 20211001.docx](#)
[Bijlage 5 Voorstel LNV eindevaluatie GGDO door het PBL 20211021.docx](#)

Beste leden van de stuurgroep,

Namens de voorzitter nodig ik u uit voor de vergadering op 26-10-2021 van 10:00 tot 11:30 uur via Teams, de link is al eerder via een vergaderverzoek aan u gezonden. Bijgevoegd treft u de agenda en de bijlagen.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Ministerie van LNV
M 06 10.2.e

Directoraat-generaal Agro

Behandeld door

10.2.e

T 070 10.2.e

minInv.nl

Datum

20 okt. 2021

Kenmerk

DGA / 21261999

Bijlage(n)

agenda

Omschrijving	Stuurgroep Uitvoeringsprogramma van de toekomstvisie gewasbescherming 2030
Voorzitter	10.2.e
Notulist	10.2.e
Vergaderdatum en -tijd	26 oktober 2021, 10.00 uur - 11.30 uur
Locatie	Via Teams

Vergaderpunten

1. Opening en vaststellen van de agenda
2. Verslag vorige vergadering d.d. 8 juli 2021 (bijlage 1)
3. Mededelingen
 - a) Dank voor snelle reacties met uw zienswijze op de openbaarmaking van documenten in kader van een bij LNV ontvangen WOB-verzoek.
 - b) Op 15-10-2021 zijn twee rapporten aan de Tweede Kamer aangeboden (bijlage 2 kamerbrief). Het Transitieteam draagt zorg voor verdere uitwerking in het Uitvoeringsprogramma en zal u daarover later informeren.
4. Voorstel van leden voor de klankbordgroep

In de vergadering van 08-07-2021 heeft de stuurgroep de Terms of reference (Tor) voor de klankbordgroep vastgesteld. Op verzoek van de stuurgroep doet LNV een voorstel voor de leden van de klankbordgroep (bijlage). Het doel is dit voorstel te bespreken en te besluiten wie de potentiële leden van de klankbordgroep zijn (bijlage 3).
5. Voorstel samenstelling in de werkgroepen

In de vergadering van 08-07-2021 heeft de stuurgroep de Tor voor de werkgroepen vastgesteld. Het transitieteam doet een voorstel met de samenstelling van de werkgroepen op organisatieniveau (bijlage). Het doel is dit voorstel te bespreken en daarover te besluiten (bijlage 4).
6. Evaluatie door PBL

Naar aanleiding van een gesprek van LNV met PBL over de eindevaluatie van GGDO is een notitie gemaakt over de mogelijke aanpak van de

evaluatie. Het doel is u te informeren en de voornemens te bespreken (bijlage 5).

7. Rondvraag
8. Vaststellen datum volgende vergadering en sluiting
De eerder afgesproken vergadering kan niet doorgaan vanwege de LNV-begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer. LNV werkt aan een nieuwe afspraak.

Voorstel LNV: Eindevaluatie nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst

Afgelopen week heeft het PBL in een gesprek met het ministerie van LNV haar voorstel toegelicht voor de eindevaluatie van de nota Gezonde Groei, Duurzame Oogst (hierna: GGDO). Dit voorstel is om in één keer de eindevaluatie nota GGDO en de tussenevaluatie van het UP te doen. Hierbij gaf het PBL aan dat als de eindevaluatie in 2024 moet worden opgeleverd, de voorbereidende werkzaamheden in 2022 moeten starten. Naar aanleiding van deze vraag van het PBL doet het ministerie van LNV het onderstaande voorstel aan de stuurgroep uitvoeringsprogramma gewasbescherming (hierna: UP).

De inzet van het ministerie van LNV is om geen eindevaluatie van de nota GGDO te laten uitvoeren. Reden hiervoor is, de afspraak in het UP om de voortgang (proces en inhoud) van het UP jaarlijks te gaan monitoren. Er wordt op dit moment gewerkt aan het opzetten van een jaarlijkse monitoringstrategie. Met het uitgangspunt van een jaarlijkse evaluatie moet het makkelijker worden om de voortgang van de transitie naar weerbare teeltsystemen te volgen. Hierdoor is het mogelijk om desgewenst tijdig bij te sturen. Hierbij zijn de doelen uit de nota GGDO integraal onderdeel van het UP waardoor de voortgang ook op deze doelen wordt gedekt door de monitoringssystematiek van het UP. Op deze manier kunnen de financiële middelen ingezet worden voor de monitoring van het UP.

Mogelijk alternatief A: Het PBL combineert de eindevaluatie van GGDO met een nulmeting van het UP.

Het PBL zal dan in 2022 starten met de voorbereidende werkzaamheden voor de evaluatie en zal tegelijkertijd aan de slag gaan met de nulmeting van het UP op basis van de monitoringssystematiek. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat de monitoringssystematiek van het UP momenteel nog niet gereed is. In dit tijdspad kunnen ook niet alle gegevens uit 2023, het laatste jaar van de nota GGDO, meegenomen worden in de eindevaluatie. Deze gecombineerde opdracht zal extra kosten met zich meebrengen. Het is onbekend hoe deze kosten gedekt gaan worden. De tussenevaluatie van de nota GGDO is 50/50 betaald door het ministerie van lenW en het ministerie van LNV.

Mogelijk alternatief B: Het PBL voert de eindevaluatie van GGDO uit en neemt hier de cijfers van 2023 in mee.

Het PBL zal de eindevaluatie van de nota GGDO uitvoeren, maar neemt hierin de cijfers van 2023 in mee. Hierdoor zal het eindrapport pas in 2025 beschikbaar zijn en zullen ook de voorbereidende werkzaamheden pas in 2023 hoeven te starten. De eindevaluatie van de nota GGDO komt hierbij naast de jaarlijkse monitoring van het UP. Ook bij deze kosten is het onbekend hoe deze kosten gedekt gaan worden. De tussenevaluatie van GGDO is 50/50 betaald door het ministerie van lenW en het ministerie van LNV.

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
 10.2.e @bast.com"; 10.2.e @zito.nl"; 10.2.e @czav.nl";
 10.2.e @zito.nl"; 10.2.e @cumela.nl"; 10.2.e @kayb.nl"; 10.2.e @gmail.com";
Cc: 10.2.e
Onderwerp: Agenda en bijlagen vergadering werkgroep pakket van maatregelen 18 november a.s.
Datum: maandag 15 november 2021 08:09:13
Bijlagen: [image001.png](#)
[2.1 Jaarplan PvM versie 12 november 2021.pdf](#)
[2.2 Gerobotiseerde overkapte shot per plant 20211026.pdf](#)
[4.1 Plan van aanpak opstellen handreiking wasplaatsen v 20211111.pdf](#)
[6.1 Notitie TCT knelpunten robuustheid spuittechnieken v 20211001.pdf](#)
[7.1 Verslag wg pakket van maatregelen 16 september 2021 - aangepast.pdf](#)
[8.1 Actielijst 20210503.pdf](#)
[Agenda werkgroep PvM 20211118.pdf](#)

Mijne dames en heren,

Hierbij ontvangen jullie de agenda en bijlagen voor de vergadering van de werkgroep pakket van maatregelen van donderdag 18 november a.s.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Bezuidenhoutseweg 105-113, 2594 AC Den Haag

T +31(0)6 10.2.e | +31(0)70 10.2.e

10.2.e @lto.nl | www.lto.nl

Opzet jaarplan 2022 aan de Stuurgroep van de toekomstvisie GBM 2030

Aan: Stuurgroep Toekomstvisie gewasbescherming 2030

Van: werkgroep 'Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten'

Betreffende: jaarplan 2022 Pakket van maatregelen

Datum: 12 november 2021

De werkgroep Pakket van Maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten is bezig met de acties voor het realiseren van het doel nagenoeg zonder emissies van het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Hierbij wordt u geïnformeerd over het jaarplan 2022 met de uitvoering van de acties voor de open teelten. Deze acties worden via verschillende subwerkgroepen uitgewerkt. Net als in het Uitvoeringsprogramma Gewasbescherming staat in het Pakket van Maatregelen de agrarisch ondernemer en zijn handelingsperspectief centraal.

Algemene opmerking over voortgang in relatie tot tijdpad zoals in actietabel. Wordt ingevuld op basis van de jaarplanning.

1. Erf- en perceelsemissie

- **Protocol nagenoeg gesloten erf**

Status: Wordt nu ontwikkeld in eerste instantie voor akkerbouwbedrijven met aanknopingspunten voor andere sectoren. Concept wordt eind 2021 opgeleverd voor testen door bedrijven.

Vervolg in 2022: Het testen wordt afgerond. Er wordt een introductieplan opgesteld.

Onderdeel hiervan zijn communicatie en het inbedden van het gebruik ervan in projecten en andere activiteiten van alle betrokkenen. Daarnaast introductie in de praktijk.

Planning: Conform tijdpad in actietabel.

- **Zuiveren met gewasbeschermingsmiddelen verontreinigd water**

Status: In vervolg op het TKI-project 'Bollenteelt waterproof' wordt een plan van aanpak opgesteld voor het uitwerken van een systematiek voor de zuiveringsinstallaties à de glastuinbouw, met ontwikkelen van standaard water, van een meetmethode en van een beoordelingsmethode.

Vervolg in 2022: Het plan van aanpak wordt in 2022 afgerond en uitgevoerd, met als doel eind 2022 het komen tot standaard water, meetmethode en beoordelingsmethode.

Planning: Er is sprake van vertraging ten opzichte van tijdpad in actietabel. Voor de vervolgstappen is dit nu niet vertragend.

- **Protocol nagenoeg gesloten perceel**

Status: Wordt nu ontwikkeld in eerste instantie voor akkerbouwbedrijven met aanknopingspunten voor andere sectoren. Concept wordt eind 2021 opgeleverd voor testen door bedrijven.

Vervolg in 2022: Het testen wordt afgerond. Er wordt een introductieplan opgesteld.

Onderdeel hiervan zijn communicatie en het inbedden van het gebruik ervan in projecten en andere activiteiten van alle betrokkenen. Daarnaast introductie in de praktijk.

Planning: Conform tijdpad in actietabel.

2. Wasplaatsen

Status: Voor het komen tot twee producten, een handreiking voor waterschappen en omgevingsdiensten en een communicatiedocument voor telers en loonbedrijven is een enquête uitgezet voor het in beeld brengen van knelpunten en oplossingsrichtingen.

Vervolg in 2022: Het opstellen en communiceren van de twee producten.

Planning: Aanvullende actie. Conform eigen planning werkgroep.

3. Gecontroleerde distributie

Status: Gecontroleerde Distributie is een instrument dat is gebaseerd op geaccrediteerde zelfregulering voor de toeleverende bedrijven. Het is opgenomen in het certificatieschema van de Stichting Certificatie Distributie in Gewasbeschermingsmiddelen (CDG). Om Gecontroleerde Distributie van gewasbeschermingsmiddelen richting 2030 op een effectieve wijze te blijven

gebruiken en ontwikkelen zijn in 2020 gezamenlijk eenduidige randvoorwaarden vastgesteld. Vervolg in 2022: De Stichting CDG werkt aan het volgende actiepunt, waarbij deze randvoorwaarden worden uitgewerkt. Deze uitwerking dient betrokken stakeholders duidelijk te maken wat en op welk moment van ze wordt verwacht. Deze uitwerking treedt in werking vanaf het moment dat een middel mogelijk in aanmerking komt om onder Gecontroleerde Distributie te vallen.

Planning: De in het Pakket van Maatregelen genoemde actie is afgerond. Betreft hier een vervolgactie.

Aan: Werkgroep pakket van maatregelen, vergadering 18 november 2021
 Betreft: Gerobotiseerde overkapte shot per plant toediening en DRT-indeling
 Van: 10.2.e i.s.m. 10.2.e
 Datum: 26 oktober 2021

In de zomer van 2021 zijn in verschillende open teelten proeven gedaan met zelfrijdende robottechnieken die plaatsspecifiek gewasbeschermingsmiddelen toepassen in een neerwaartse bespuiting. Het gaat hierbij met name om het toepassen van herbiciden tegen onkruiden en aardappelopslag. Een eerste check leert dat het hier gaat om een nieuwe toepassingstechniek van gewasbeschermingsmiddelen die nog niet op de DRT-lijst staat. Een tweede aandachtspunt is het wettelijk gebruiksvoorschrift.

Beoordeling techniek

Er zijn drie opties in beeld voor de beoordeling van deze techniek:

1. Uitvoeren van driftreductie-onderzoek. Er worden dan onder veldomstandigheden spuitdriftmetingen uitgevoerd volgens het standaard meetprotocol. Het rapport dan voorgelegd aan de TCT voor opname op de DRT-lijst;
2. Uitleg geven aan de TCT dat deze techniek binnen de erkenning van een reeds in de DRT opgenomen techniek valt, hier bijv. overkapte beddenspuit in de fruitteelt. Het gaat hierbij om een overkapte beddenspuit met een DRT 95 indeling. Zie ook het informatieblad 12: <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/emissiebeheer/@203377/1-neerwaartse/>. Hierbij kan het voor de helderheid goed zijn om het informatieblad aan te vullen/verduidelijken;
3. Een expert een expert judgement onderbouwing laten maken dat de techniek, 95, 97,5, 99 of 100% driftreductie geeft. Deze onderbouwing wordt overlegd aan de TCT voor opname van de techniek op de DRT-lijst.

De zelfrijdende machines zijn in 2021 beproefd in de praktijk, al dan niet met toestemming van waterschappen. De wens vanuit het agrarisch bedrijfsleven is dat de techniek op korte termijn op de DRT-lijst komt, zodat de techniek in 2022 landelijk breed ingezet kan worden. Dit draagt bij aan de versnelling van de introductie van de techniek in de praktijk.

Daarom ligt het voor de hand om nu te kiezen voor optie 2. Als hiermee ingestemd wordt, behoeft alleen het informatieblad aangepast te worden. Naast natuurlijk communicatie hierover.

Vanuit het toepassing van middelen en het wettelijk gebruiksvoorschrift is het nu niet nodig dat er onderzoek nodig is voor een hogere driftreductie van 95%. Als dat wel aan de orde is, dan wordt optie 1 of 3 opgepakt.

Vraag: kan de werkgroep instemmen met dit voorstel?

Relatie wettelijk gebruiksvoorschrift

Uitgaande van het opnemen op de DRT-lijst als 95% driftreducerend, is de vraag in welke situaties het wettelijk gebruiksvoorschrift beperkend is.

Relatie met actie 138 van het UP

Bovenstaande casus heeft relatie met actie 138 uit het uitvoeringsprogramma visie gewasbescherming: 'Optimaliseren toetsingskader; beoordelen innovatieve technieken'. Er wordt contact gezocht met actie-eigenaren van actie 138 voor afstemming.

Werkgroep Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbeschermingsmiddelen open teelten – aangepast -

Datum: 16 september 2021

Aanwezig: 10.2.e (I&W, voorzitter), 10.2.e (RWS), 10.2.e (Cumela), 10.2.e (Cumela), 10.2.e (NFO), 10.2.e (Fedecom), 10.2.e (Climmar), 10.2.e (Ctgb), 10.2.e (LTO), 10.2.e (LNV), 10.2.e (LTO), 10.2.e (KAVB), 10.2.e (Agrodis), 10.2.e (LTO) en 10.2.e (LTO, secretaris).

Afwezig: 10.2.e (Agrodis, agendalid), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e (Nefyto) en 10.2.e (UVW)

1. Acties

Nr.	Inhoud	Door	Datum
69.	In beeld brengen van de opgave voor waterkwaliteit en gewasbeschermingsmiddelen binnen LTO en inzet vanuit DAW	10.2.e en 10.2.e	19 nov. 2020
86.	Voor een volgende vergadering wordt ontwikkeling emissies gewasbeschermingsmiddelen (Landelijk meetnet GBM) geagendeerd met presentatie door RWS.	10.2.e	12 mei 2021
88.	Inventariseren bestaande knelpunten en ontwikkelingen in relatie tot spuittechnieken en DRT-lijst en het wettelijk gebruiksvoorschrift, om mogelijke belemmeringen in beeld te brengen. Bespreken resultaten inventarisatie in vergadering 16 september.	10.2.e	15 juli 2021
89.	Casus aspergespuit: 1. Afstemming met Corine (secretaris TCT) 2. Afstemming met Theo Vulink mbt ontwikkeling expert judgement	10.2.e en 10.2.e	15 juli 2021
90.	In vervolg op campagne Emissiereductie: aan de slag. Opstellen standaardpresentatie met tools en ervaringen, ook tbv spuitlicentiebijeenkomsten en certificaat vakbekwaamheid. Wordt primair opgepakt in Toolbox-overleg. Zie ook aandachtspunt 54.	10.2.e en 10.2.e	15 juli 2021
91.	Doorspreken nog op te pakken acties uit Schuttelaar en Partners rapport, voor bespreking in werkgroep van 18 november.	10.2.e en 10.2.e	15 juli 2021
92.	Versnellen gebruik driftreductiemogelijkheden: 1. Afstemming tussen Corine en Jaco 2. Allen: aanleveren rekenvoorbeelden aan Jaco 3. Doorgeven inhoudelijke opmerkingen aan Jaco Notitie komt terug op agenda vergadering 16 september.	10.2.e/allen	15 juli 2021
93.	Uitwerken casus spuitrobot met shot per plant, in relatie tot DRT- en DRD-lijst en het wettelijk gebruiksvoorschrift, voor bespreking in vergadering 18 november.	10.2.e	16 sept. 2021
94.	Bespreken implementatie en plan van aanpak voor closed transfer system in vergadering 18 november. De uitwerking is nodig om te bepalen of invoering in 2024 mogelijk is en zo ja	10.2.e en 10.2.e	16 sept. 2021

	op welke wijze. Communicatie is onderdeel van het plan van aanpak.		
95.	Samenhang tussen BBT en toelatingskader Ctgb en pleksgewijze toepassing en spot spraying. Dit wordt opgepakt in een experimenteertafel. Cases, zo concreet mogelijk, en opmerkingen melden bij 10.2.e	Allen	16 sept. 2021

2. Afspraken

Nr.	Inhoud	Datum
24.	LTO neemt het initiatief voor een subwerkgroep voor het in beeld brengen van de problematiek mbt technieken die voldoen aan 75% driftreductie voor toepassing in hoge laanbomen. Notitie bevat een analyse van de problematiek, oorzaken en mogelijke oplossingen.	7 mei 2020
45.	Ontwikkeling BBT. Aandachtspunt bij ontwikkeling en typering technieken: gaat het om gebruiksreductie of om emissiereductie. Toepassers kijken met name naar eerste aspect. Focus in Pakket van maatregelen is emissiereductie. Daarnaast in oog houden rijnsnelheid en boomhoogte irt BBT. Dit punt wordt eerst opgepakt in klein comité.	28 jan. 2021
49.	RIVM zal in de tweede helft van 2021 gevraagd worden om de voortgang van het KIWK-project in de werkgroep te presenteren.	12 mei 2021
52.	Aandachtspunten bij verdere uitwerking van BBT voor spuittechnieken: <ul style="list-style-type: none"> • Er kunnen meerdere BBT's zijn, afhankelijk van de teelt en van weersomstandigheden. Aandacht voor deze variatie. • Er zitten elementen op de spuit die niets te maken hebben met driftreductie, denk aan stabilisatoren. Ze zijn gunstig voor de toepassing, maar ook voor beperking emissie. • Houd oog voor technische en economische levensduur. • Houd aandacht met 'upgrades' van spuitmachines om te voldoen aan vigerende wetgeving. 	12 mei 2021
53.	Eenduidig en uniform advies heeft raakvlakken met acties onder het UP. Geldt open én bedekte teelten. Vervolg wordt besproken in het Klein comité.	15 juli 2021
54.	Punten voor een 'standaardpresentatie' voor spuitlicentiebijeenkomsten over aanpakken emissies: <ul style="list-style-type: none"> • Protocollen genoeg gesloten erf en perceel • Zuivering water met gbm • Tools aanpakken erf- en perceelsemissie • Handreiking aanleg wasplaatsen • Ontwikkeling BBT • 	15 juli 2021

3. Besluiten

Nr.	Inhoud	Datum
1.	Nefyto en Fedecom gaan een structureel overleg organiseren tussen techniekfabrikanten en toelatinghouders over ontwikkeling toedieningstechnieken en de toepassing van middelen en de onderlinge relatie/afstemming.	28 jan. 2021
2.	Nefyto meldt de werkgroep de aanpak van het gesloten vulsysteem voor poeders en korrels.	18 mrt. 2021

3.	De werkgroep stemt in met de voorgelegde uitwerking 'Samenhang der dingen erf- en perceelsemissie' zoals gepresenteerd op 12 mei 2021. Er is meer tijd tussen vrijwillig en verplicht spoor dan in tabel weergegeven.	12 mei 2021
4.	Aandachtspunt, onder andere in de communicatie, is punt van wettelijke (drift) eisen en effectiviteit toepassing. Er zijn meerdere beelden in de praktijk. Alle werkgroepen blijven zorgdragen voor communicatie juiste toepassing spuittechnieken.	12 mei 2021

4. Volgende bijeenkomsten 2021

Donderdag 18 november, 09.00-11.30 uur

Pakket van maatregelen emissiereductie gewasbescherming open teelten: actie overzicht per betrokken partij

Datum: 3 mei 2021

		Trekker	Betrokken (wie nodig)	Beoogd product	Datum realisatie	Afhankelijkheid andere acties	Status (loopt, gereed, blanco)	Wijziging (wie, wanneer, wat)	Vragen/opmerkingen
1.1	Agrodis								
	algemeen - uitwerken van randvoorwaarden voor gecontroleerde distributie	Agrodis					Afgerond	Uitwerking opgesteld door Agrodis. Afstemming met betrokken partijen op 30 november 2020	Agrodis bepaalt op basis van de afstemming of andere acties aan de orde zijn.
2.1	Fedecom								
	inwendig reinigen - onderzoeken effectiviteit intern reinigen	10.2.e (Fedecom)	LTO, Cumela	1. Formulering mogelijke aanvullende eisen (striktere normen), voor opname in ISO normen of als aanvullende nationale regelgeving. 2. Definieren vervolgstappen op grond van de enquête resultaten	Startdatum: juni 2020				Actie omvat 2 aandachtspunten: 1. Controle dat nieuwe spuitmachines, op de markt geplaatst, voldoen aan de machine eisen, inclusief het instructiehandboek. Toezichthouder is de Inspectie SZW. 2. Er zijn signalen uit het veld zijn dat telers onvoldoende vertrouwen op het correct functioneren van reinigingssystemen, hetgeen leidt tot extra spoelen en extra restvloeistof. Kennelijk is er twijfel over de effectiviteit van het inwendig reinigen van tank en leidingen.
1.2	Georganiseerd bedrijfsleven								
	algemeen - stimuleren toepassen doe het zelf test	10.2.e (LTO)		Tool bestaande uit individuele coaching en mogelijk nemen monster erfwater. Doel is het bijdragen aan het komen tot een nagenoeg gesloten erf.	Beoogde startdatum: na subsidie-toezegging	Is onderdeel van gebundelde actiepunten voor erfemissie (3.1 t/m 3.7)	Loopt, subsidieaanvraag ingediend bij DAW-Impuls	20210503, actualisatie	Plan is ingediend voor bijdrage uit DAW Impuls. Start na goedkeuring financiering
1.3	algemeen - herijken voorschriften bewijs van vakbekwaamheid gewasbescherming	10.2.e (LTO)	10.2.e (Cumela), 10.2.e (LNV)	1. Periodiek (5 jaarlijks) toetsen van eindtermen onderwijs. 2. De eisen aan licentiebijeenkomsten worden beoordeeld bij veranderingen	Direct	Nvt			
5.1	Versnellen gebruik drifreductiemogelijkheden	10.2.e (LNV)	10.2.e (NFO), 10.2.e (LTO), Ntb (Fedecom)	Omschrijvingen van de termen experimenteerruimte, expert judgement en stapelen technieken en methoden		Ontwikkeling BBT	Loopt		De termen experimenteerruimte, expert judgement en stapelen technieken en methoden worden één voor één uitgewerkt, voor toepassing in praktijk
5.2	drift - technieken 75% driftreductie hoge laanbomen	10.2.e (LTO)	10.2.e (LTO), Ntb (Fedecom)	Knelpunten en oplossingsrichtingen technieken 75% driftreductie hoge laanbomen.		Ontwikkeling BBT	Loopt		Actiepunt vloeit voort uit in praktijk geconstateerd knelpunt, om te kunnen voldoen aan per 01.01.2021 geldende eisen
lenW									

2.2	controleren of Machinerichtlijn voorziet in schoonwatertank + onderzoeken wie toezicht houdt	10.2.e (IW)	LNV (10.2.e)	notitie. Zie notitie BOOT 20-17b voor BOOT-overleg 24/06/2020.	voorjaar 2020 gerealiseerd	Gereed		Actie is uitgevoerd. Er geldt een algemeen doelvoorschrift en er zijn NEN's. Het toezicht berust bij Inspectie SZW. Signalen dat ondernemers twijfelen effectiviteit inwendig reinigen tank en leidingen. Vervolgactie door Fedecom, zie 1e actie Fedecom 2.1
2.3	inwendig reinigen - in beeld brengen aanvullende maatregelen	ntb (IW)	Fedecom, sector, mogelijk SZW	Maatregelen		in beeld brengen effectiviteit inwendig reinigen door Fedecom		Vraag aan sector, loonwerkers en mechanisatiebranche hoe de hoeveelheid restvloeistof tot minimum beperkt kan worden.
2.4	inwendig reinigen - ontwikkelen juridisch kader	ntb (IW)	Fedecom, sector, mogelijk SZW			volgt (indien nodig) na in beeld brengen aanvullende maatregelen 2.3		Schoonwatertank en eventuele andere maatregelen meenemen in uitwerking BBT
2.5	inwendig reinigen - opname in wetgeving	ntb (IW)				volgt indien nodig na twee bovenstaande acties 2.3 en 2.4		
2.6	uitwendig reinigen - stimuleren aanleg en gebruik wasplaats.	10.2.e (IW)	Cumela, KAVB, LTO, Nefyto en UvQ	Handreiking aanleg wasplaats, voor toepasser en een voor handhaving	eind 2021	Loopt	20210503, actualisatie	In beeld brengen van knelpunten, en oplossingen, van aanleg van wasplaatsen, om in vervolgstap te komen tot handreiking voor de aanleg van wasplaatsen en voor handhaving. Doel is te komen tot een versnelling van de (geplande) aanleggen. Zie onder 2.6
2.7	uitwendig reinigen - brochure voor gemeenten en handreiking toezicht	10.2.e (IW)	Waterschap-pen, gemeenten, OD/RUD en sector	Brochure/handreiking	eind 2021	volgt na uitwerking lozing waswater zonder GBM gecombineerde wasplaatsen		
2.8	uitwendig reinigen - ontwikkelen juridisch kader	ntb	Waterschap-pen, gemeenten, OD/RUD en sector			volgt (indien nodig) na uitwerking lozing waswater zonder GBM gecombineerde wasplaatsen		Zie onder 2.6
2.9	erf - instellen beoordelingscommissie	ntb	Waterschap-pen, gemeenten, OD/RUD en sector			afhankelijk van resultaat acties sector tav zuiverings technie ken erfemissies 2.9 t/m 2.11		Afhankelijk van erf initiatieven van de sector.
2.10	erf - ontwikkelen juridisch kader	ntb	Waterschap-pen, gemeenten, OD/RUD en sector			afhankelijk van resultaat acties sector tav zuiverings technie ken erfemissies 2.9 t/m 2.11		
2.11	erf - opnemen in wetgeving	ntb	Waterschap-pen, gemeenten, OD/RUD en sector			afhankelijk van resultaat acties sector tav zuiverings technie ken erfemissies 2.9 t/m 2.11		
2.12	omgang met restwater dat vrijkomt op keuringsstations	10.2.e	SKL, Fedecom	Handreiking				subwerkgroep ingesteld

4.1	perceel - maatlat perceel of andere tool beschikbaar voor alle open teelten	Sector	I&W, UvW en LNV (klein comité)	Besluit over welke tool te gebruiken	sep-20	perceel 4.7 t/m 4.11	Afgerond	20210503, actualisatie	Werkgroep heeft besloten om protocol nagenoeg gesloten erf te volgen, niet Maatlat Schoon. Is ook gemeld aan SDG.
5.3	Vraagarticulatie BBT	lenW/DGWB	Allen		jul-20		Afgerond		Onderzoek ORG-ID afgerond. In vergadering werkgroep van 15 oktober 2020 afgesproken dat Fedecom initiatief neemt voor uitwerking BBT, waaronder opstellen criteria.
5.4	Vaststellen BBT	lenW/DGWB	Fedecom, LTO			uitbesteding op basis van resultaat vraagarticulatie	Loopt	20210503, actualisatie	Subwerk gevormd bestaande uit I&W, RWS, Fedecom en LTO om opdrachtformulering voor BBT korte termijn en lange termijn op te stellen.
5.5	drift - inventariseren met de TCT opgedane ervaringen	lenW/DGWB	allen		Najaar 2020		Afgerond	20210503, actualisatie	Uitbesteding aan 10.2.e en Partners die ervaringen met de TCT heeft geïnventariseerd
5.6	drift - door externe onafhankelijke partij (niet TCT) laten ontwikkelen systeem best beschikbare technieken voor te realiseren minimaal 95% driftreductie, getoetst op naleefbaarheid en handhaafbaarheid	ntb	Allen			na inventarisatie ervaringen TCT 5.5			
5.7	drift - actualiseren meetmethode		Allen			na inventarisatie ervaringen TCT 5.5			
5.8	drift - ontwikkelen beoordelingsmethode / mogelijkheden voor extrapolatie / mogelijkheden voor expert judgement / mogelijkheden om buitenlandse metingen mee te nemen	ntb	Allen			heeft relatie met vaststellen BBT en actie 'Versnellen gebruik drifreductie mogelijkheden'			
5.9	drift - instellen beoordelingscommissie	ntb	Allen plus BZK			na inventarisatie ervaringen TCT 5.5			
5.10	drift - ontwikkelen juridisch kader	lenW/DGWB	Allen plus BZK			na vaststellen BBT 5.4			
5.11	drift - opname in wetgeving	lenW/DGWB	Allen plus BZK			na vaststellen BBT 5.4			
5.12	drift - huidige technieken toetsen aan best beschikbare technieken (opschonen lijst)	lenW/DGWB	Allen plus BZK			na vaststellen BBT 5.4			Gerealiseerd, periodiek herzien in elk geval na vaststellen BBT
5.13	drift - stimuleren aanschaf apparatuur met ten minste 95 % driftreductie	lenW/DGWB	Allen			na vaststellen BBT 5.4			Mede afhankelijk van BBT
5.14	drift, doppen met tophoek 90 graden voor verlaagde spuitboom	lenW/DGWB	Fedecom, TCT		Najaar 2020				11 doppen reeds toegevoegd aan DRD-lijst. Beoordeling meetresultaten doormeten representatieve doppen verwacht voor eind 2020
5.15	drukverregistratievoorziening - perceel niet grenzend aan oppervlaktewater	lenW/DGWB					Loopt		Besproken in extra (mini) BOOT op 5 nov 2020. Geen conclusies
LNV									
5.16	drift - onderzoeken mogelijkheid voor een opkoopregeling voor 'oude' spuitmachines bij aankoop driftarme en emissiereducerende technieken	ntb							Deze actie start op het moment dat duidelijk is dat er spuitmachines voldoen aan BBT 2030.
5.17	drift - afhankelijk van uitkomst opstellen van regeling voor opkoopregeling	ntb							Deze actie start na uitkomst voorgaande actie.
5.18	voorstel robuust systeem	LNV	Ctgb, UvW	notitie	2020		Loopt	20210503, actualisatie	Subwerkgroep Robuust stelsel is hiermee aan de slag, bestaande uit LNV, UvW, LTO, Ctgb, Agrodis en Nefyto
5.19	drift i.r.t. laag-risicostoffen / middelen	Ctgb	LNV	notitie	2020			20210503, actualisatie	Subwerkgroep Robuust stelsel is hiermee aan de slag, bestaande uit LNV, UvW, LTO, Ctgb, Agrodis en Nefyto
5.20	drift i.r.t. niet doelwit organismen	LNV	Ctgb	notitie	2020		Loopt	20210503, actualisatie	Subwerkgroep Robuust stelsel is hiermee aan de slag, bestaande uit LNV, UvW, LTO, Ctgb, Agrodis en Nefyto
5.21	teeltvrije zone - grootte van de stappen en maximale teeltvrije zone	LNV	LTO Nederland, UvW	notitie	2020		Loopt	20210503, actualisatie	Subwerkgroep Robuust stelsel is hiermee aan de slag, bestaande uit LNV, UvW, LTO, Ctgb, Agrodis en Nefyto

Nefyto								
1.4	algemeen - ontwikkelen eenvoudig meetinstrument voor (agrarische) ondernemers							
2.13	sputmachines - ontwikkelen uniform gesloten vulsysteem					Loopt	Nefyto heeft in vergadering werkgroep van 18 sept. 2020 tijdpad van acties gepresenteerd	
4.2	perceel - ontwikkelen perceelemissiescan, onderdeel bodemkwaliteit					Loopt		Geen zelfstandige actie meer. Is onderdeel van de acties mbt perceel - bodemkwaliteit 4.5
4.3	perceel - ontwikkelen perceelemissiescan, onderdeel afspoeling					Loopt		Geen zelfstandige actie meer. Is onderdeel van de acties mbt perceel - bodemkwaliteit 4.5
4.4	perceel - ontwikkelen perceelemissiescan, onderdeel uitspoeling					Loopt		Geen zelfstandige actie meer. Is onderdeel van de acties mbt perceel - bodemkwaliteit 4.5
Sector								
3.1	erf - ontwikkelen protocol nagenoeg gesloten erf	10.2.e (LTO)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e UVW)	Protocol nagenoeg gesloten erf, modulair opgebouwd en per sector	Beoogd beschikbaar: jan 2022	Loopt, wordt opgepakt ism BO Akkerbouw	20210503, actualisatie	Initiatief nu bij BO Akkerbouw, in samenwerking met subwerkgroep. In uitvoering.
3.2	erf - implementatie protocol over sectoren	10.2.e (LTO)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e UVW)	Implementatieplan en uitrol protocol	Start: jan 2021, looptijd 3 jaar	Kan starten na opstellen protocol nagenoeg gesloten erf 3.1		Volgt op 3.1
3.3	erf - uitvoeren onderzoek naar zuiveringstechnieken voor komen tot formele lijst indien voldoen aan minimaal zuiveringsrendement	10.2.e (LTO)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e (UVW), ntb (I&W)	Uitgewerkte beleidsvragen en voorstellen vervolg/follow up, die o.a. voortvloeien uit 'Bollenteelt waterproof'	Gereed jan 2021	Loopt		Herformulering actiepunt: verminderen emissie, aanvullend op Bollenteelt waterproof en protocol nagenoeg gesloten erf
3.4	erf - voorstel schrijven voor minimaal benodigd zuiveringsrendement	10.2.e (LTO)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e UVW)		Gereed jan 2022	Actiepunt wordt meegenomen in actie 3.3	Volgt op 3.3	
3.5	erf - ontwikkelen standaard water	10.2.e (KAVB)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e (UVW), ntb (I&W)		Gereed jan 2023	Actiepunt wordt meegenomen in actie 3.3	Volgt op 3.3	
3.6	erf - ontwikkelen meetmethode	10.2.e (KAVB)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), Ntb (Nefyto), Ntb (UVW), Ntb (I&W)		Gereed jan 2024	Actiepunt wordt meegenomen in actie 3.3	Volgt op 3.3	
3.7	erf - ontwikkelen beoordelingsmethode	10.2.e (LTO)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), Ntb (Nefyto), Ntb (UVW), Ntb (I&W)		Gereed jan 2025	Actiepunt wordt meegenomen in actie 3.3	Volgt op 3.3	
4.5	perceel - bodemkwaliteit - beoordelen pilots op best practices bv zicht op bodemstructuur	10.2.e (LTO)	10.2.e , secretaris (NFO), 10.2.e (Cumela), Ntb (Nefyto), Ntb (UVW), Ntb (I&W)	Protocol nagenoeg gesloten perceel, modulair opgebouwd en per sector	jan-22	Loopt, wordt opgepakt ism BO Akkerbouw	20210503, actualisatie	Initiatief nu bij BO Akkerbouw, in samenwerking met subwerkgroep. In uitvoering voor opstellen protocol nagenoeg gesloten perceel.

4.6	perceel - bodemkwaliteit - uitdragen kennis vanuit gebundelde praktische en theoretische kennis	10.2.e (LTO)	Gerben Zijlstra (Cumela), Anneke van Dijk (LTO), Ntb (Nefyto), Ntb (UUVW)	Startpunt: Periodiek in beeld brengen van pilots en projecten en hun resultaten, voor verdere doorstroom naar de bedrijven. Kijkend vanuit handelingsperspectief	eerste oplevering dec. 2021	Actiepunt wordt meegenomen in actie 4.5	Volgt op 4.5		
4.7	perceel - afspoeling - pilots beoordelen op best practices	10.2.e (LTO)	(Cumela), 10.2.e (LTO), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e			Actiepunt wordt meegenomen in actie 4.5	Volgt op 4.5	20210503, actualisatie	Subwerkgroep zal op basis van protocol nagenoeg gesloten perceel of dit aan nog aan de orde is. Focus nu minder op maatregelen gezien andere projecten.
4.8	perceel - afspoeling - uitrollen meest effectieve maatregelen	10.2.e (LTO)	(Cumela), 10.2.e (LTO), 10.2.e (Nefyto), 10.2.e			Actiepunt wordt meegenomen in actie 4.5	Volgt op 4.5	20210503, actualisatie	Subwerkgroep zal op basis van protocol nagenoeg gesloten perceel of dit aan nog aan de orde is. Focus nu minder op maatregelen gezien andere projecten.
4.9	perceel - uitspoeling - pilots beoordelen op best practices	10.2.e (LTO)	(Cumela), 10.2.e (LTO), Ntb (Nefyto), Ntb (UUVW)			Actiepunt wordt meegenomen in actie 4.5	Volgt op 4.5	20210503, actualisatie	Subwerkgroep zal op basis van protocol nagenoeg gesloten perceel of dit aan nog aan de orde is. Focus nu minder op maatregelen gezien andere projecten.
4.10	perceel - uitspoeling - uitrollen meest effectieve maatregelen	10.2.e (LTO)	(Cumela), 10.2.e (LTO), Ntb (Nefyto), Ntb (UUVW)			Actiepunt wordt meegenomen in actie 4.5	Volgt op 4.5	20210503, actualisatie	Subwerkgroep zal op basis van protocol nagenoeg gesloten perceel of dit aan nog aan de orde is. Focus nu minder op maatregelen gezien andere projecten.
4.11	perceel - implementatie maatlat of andere tool over sectoren	10.2.e (KAVB)	(Cumela), 10.2.e (LTO), Ntb (Nefyto), Ntb (UUVW)	Gedragen en effectieve tool om te komen tot structurele aanpak uit-en afspoeling door brede groep bedrijven		Actiepunt wordt meegenomen in actie 4.5	Volgt op 4.5	20210503, actualisatie	Te implementeren tool is het protocol nagenoeg gesloten perceel.
UvW									
1.5	algemeen - opstellen toezichtsplan	10.2.e (UvW)	lenW, LNV, vertegenwoordiging betrokken toezichthoudende organisaties, bemensing tzt te bepalen, zie opmerking	Opstellen toezichtplan	p.m.	actie kan pas in gang worden gezet wanneer het wetgevingstraject duidelijk is.			Actie kan pas worden uitgevoerd als de wetteksten beschikbaar zijn.
1.6	algemeen - uitvoeren toezichtsplan	10.2.e (UvW)	betrokken toezichthoudende organisaties	n.v.t.	p.m.	actie kan pas in gang worden gezet wanneer het toezichtplan is opgesteld en vastgesteld.			
1.7	Stimuleringsbudget emissiebeperking open teelten en veehouderij (nieuwe actie)	10.2.e (UvW)	STOWA en gezamenlijke waterschappen	instellen budget voor stimuleren projecten en/of initiatieven gericht op emissies nutriënten en gewasbeschermingsmiddelen. Zie: www.stowa.nl/stimuleringsbudgettv	1-jul-20		Afgerond		Uitgevoerd. Stimuleringsbudget is op 1 juli 2020 open gesteld. Zie: www.stowa.nl/stimuleringsbudgettv
Aandachts- en voorraadlijst									
2.14	Emissieloos vullen van spuitmachines met granulaten en poeders								

AGENDA vergadering werkgroep Pakket van maatregelen
--

Aan: leden werkgroep Pakket van Maatregelen
Datum: donderdag 18 november 2021, 09.00-11.30 uur
Locatie: digitaal via Teams

1. Opening en vaststellen agenda
2. Algemeen
 - 2.1 Terugkoppeling uit Stuurgroep Duurzame Gewasbescherming – *ter informatie*
 - 2.2 Jaarplan 2022 – *ter bespreking* Bijlage 2.1
 - 2.3 Innovaties en ontwikkelingen: overkapte shot per plant – *ter bespreking* Bijlage 2.2
 - 2.4 Voortgang KIWK en relatie met Pakket van Maatregelen – *ter informatie*
3. Spuitmachines
 - 3.1 Closed transfer system: plan van aanpak implementatie – *ter informatie*
4. Erf
 - 4.1 Voortgang ontwikkelen protocol nagenoeg gesloten erf - *ter informatie*
 - 4.2 Subwerkgroep wasplaatsen, plan van aanpak – *ter bespreking* Bijlage 4.1
De subwerkgroep heeft de volgende vragen aan de werkgroep:
 - * Krijgt de handreiking een formele status en wie stelt de handreiking vast?
 - * Wat is het gewenste tijdspad voor uitvoering werkplan?
 - * Wie te benaderen voor invullen van de inhoudsopgave (schrijfteam)?
 - 4.3 Campagne 'Emissiereductie: aan de slag' – *ter informatie*
 Zie ook www.emissiereductiesprint.nu
5. Perceel
 - 5.1 Voortgang ontwikkelen protocol nagenoeg gesloten perceel - *ter informatie*
6. Drift
 - 6.1 Ontwikkeling BBT – *ter informatie*
CLM heeft de EU-machinerichtlijn geanalyseerd en mede op basis daarvan aan de hand van twee voorbeelden uitgewerkt hoe BBT kan worden ingevuld. Dit is op 26 oktober besproken met de subwerkgroep. De aanpak en criteria worden nu verder uitgewerkt. Ten behoeve daarvan wordt een overleg ingepland met medewerkers van RWS/WVL die o.a. bij emissiearme stallen betrokken zijn geweest bij het vaststellen van BBT.
 - 6.2 TCT-analyse knelpunten voor robuustheid spuittechnieken en maatregelen op DRT-lijst – *ter bespreking* Bijlage 6.1
 - 6.3 Vervolg op evaluatie TCT – *ter bespreking*
 - 6.3 Subwerkgroep versnellen gebruik drifreductiemogelijkheden
7. Verslag overleg 16 september 2021 Bijlage 7.1
8. Actietabel – *ter informatie* Bijlage 8.1
9. Vergaderschema 2022 – *ter accordering*

Datum	Tijdstip
Donderdag 27 januari	13.00-15.30 uur
Donderdag 17 maart	09.00-11.30 uur
Donderdag 12 mei	13.00-15.30 uur
Donderdag 14 juli	09.00-11.30 uur
Donderdag 15 september	13.00-15.30 uur
Donderdag 17 november	09.00-11.30 uur

De vergaderingen vinden digitaal plaats, tenzij de agenda het nodig maakt om fysiek bijeen te komen. De fysieke vergaderingen zullen dan centraal in Nederland plaatsvinden.

Houd dus bij het opnemen in de agenda rekening met mogelijke reistijd.

10. Rondvraag

11. Sluiting

Van: 10.2.e
Aan: [PAV Team Gewasbescherming](#)
Onderwerp: Dossier/onderwerp verdeling team tbv begrotingsbehandeling
Datum: dinsdag 30 november 2021 18:04:15
Bijlagen: [image001.png](#)

Hoi collega's,

Hieronder een verdeling van dossiers tbv de toebedeling van begrotingsvragen.

NB de documenten (factsheets, spreekteksten, begroting e.d.) staan op de T-schijf

T:\KD4\PAV\Gewasbescherming\Begroting\Begroting 2022.

Graag jullie antwoorden op begrotingsvragen ook in deze map zetten zodat we alles van het team bij elkaar houden.

(In de map 'begroting' vind je tevens format, instructie en sprekerslijst.)

Bij onderstaande zijn de dossiers van 10.2.e verdeeld (ivm zijn deelname aan SCoPAFF) en 10.2.e enigszins ontzien i.v.m. zijn dubbelrol in begrotingscoördinatie

Ik heb met groen enkele dossiers gemarkeerd waarover we net in ons teamoverleg hadden afgesproken dat de dossierhouder alvast een korte redeneerlijn opstelt (enkele bullets) en die voor reactie opstuurt naar 10.2.e, 10.2.e en mij. Maak daarbij vooral gebruik van de factsheet in de map. Mocht ik er een zijn vergeten, laat het dan weten (hé, dat rijmt)
 NB in die map zit al een spreektekst voor glyfosaat en gewasbescherming algemeen.

10.2.e

Wet-en regelgeving (incl. verboden)
 Glyfosaat
 Ctgb en toelatingsbeleid nationaal
 Water
 Actuele vraagstukken
 Kleine toepassingen
 Moties algemeen

10.2.e

UP/pilots en projecten
Blootstelling omwonden en **bufferzones**

10.2.e

UP/governance/**jaarplan**/monitoring
 Tox druk natuurgebieden

10.2.e

Cumulatie en Stapelen
Neurotox
 Kennis/onderzoek

10.2.e

Azolen

10.2.e

Toelatingsbeleid EU
 Bijenrichtsnoer
 Laag risico stoffen/groene middelen
 NAP/SUD/F2F doelen
 Handhaving
 GLB/gewasbescherming

Groetjes

Mede namens 10.2.e

10.2.e

10.2.e

Team -/Policy coordinator Plant Protection
Plant Supply Chain and Food Quality Department
Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality
The Netherlands

E 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)

T +31 610.2.e

 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e [PAV Team Gewasbescherming](#)
Onderwerp: RE: Dossier/onderwerp verdeling team tbv begrotingsbehandeling
Datum: dinsdag 30 november 2021 18:53:00
Bijlagen: [image001.png](#)

Ik zal zo alle brieven die recent verstuurd zijn ook in deze map zetten.

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 30 november 2021 18:04
Aan: PAV Team Gewasbescherming 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Dossier/onderwerp verdeling team tbv begrotingsbehandeling

Hoi collega's,

Hieronder een verdeling van dossiers tbv de toebedeling van begrotingsvragen.

NB de documenten (factsheets, spreekteksten, begroting e.d.) staan op de T-schijf

T:\KD4\PAV\Gewasbescherming\Begroting\Begroting 2022.

Graag jullie antwoorden op begrotingsvragen ook in deze map zetten zodat we alles van het team bij elkaar houden.

(In de map 'begroting' vind je tevens format, instructie en sprekerslijst.)

Bij onderstaande zijn de dossiers van 10.2.e verdeeld (ivm zijn deelname aan SCoPAFF) en 10.2.e enigszins ontzien i.v.m. zijn dubbelrol in begrotingscoördinatie

Ik heb met groen enkele dossiers gemarkeerd waarover we net in ons teamoverleg hadden afgesproken dat de dossierhouder alvast een korte redeneerlijn opstelt (enkele bullets) en die voor reactie opstuurt naar 10.2.e 10.2.e en mij. Maak daarbij vooral gebruik van de factsheet in de map. Mocht ik er een zijn vergeten, laat het dan weten (hé, dat rijmt)
 NB in die map zit al een spreektekst voor glyfosaat en gewasbescherming algemeen.

10.2.e

Wet-en regelgeving (incl. verboden)
 Glyfosaat
 Ctgb en toelatingsbeleid nationaal
 Water
 Actuele vraagstukken
 Kleine toepassingen
 Moties algemeen

10.2.e

UP/pilots en projecten
 Blootstelling omwonden en bufferzones

10.2.e

UP/governance/jaarplan/monitoring
 Tox druk natuurgebieden

10.2.e

Cumulatie en Stapelen
 Neurotox
 Kennis/onderzoek

10.2.e

Azolen

10.2.e

Toelatingsbeleid EU
 Bijenrichtsnoer
 Laag risico stoffen/groene middelen
 NAP/SUD/F2F doelen

Handhaving
GLB/gewasbescherming

Groetjes

Mede namens 10.2.e

10.2.e

10.2.e

Team -/Policy coordinator Plant Protection
Plant Supply Chain and Food Quality Department
Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality
The Netherlands

E 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)

T +31 6 10.2.e

 10.2.e

Van: 10.2.e
Aan:
Onderwerp: RE: Dossier/onderwerp verdeling team tbv begrotingsbehandeling
Datum: dinsdag 30 november 2021 19:53:59
Bijlagen: [PAV redeneerlijn neurotoxiciteit 30112021.docx](#)
[image001.png](#)

Dag collegae,

Ik heb een korte redeneerlijn op A4 geschreven over neurotoxiciteit, staat ook alvast op de share.

Reacties welkom.

Met vriendelijke groet,
10.2.e

Van: 10.2.e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 30 november 2021 18:04
Aan: PAV Team Gewasbescherming 10.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Dossier/onderwerp verdeling team tbv begrotingsbehandeling

Hoi collega's,

Hieronder een verdeling van dossiers tbv de toebedeling van begrotingsvragen.

NB de documenten (factsheets, spreekteksten, begroting e.d.) staan op de T-schijf

T:\KD4\PAV\Gewasbescherming\Begroting\Begroting 2022.

Graag jullie antwoorden op begrotingsvragen ook in deze map zetten zodat we alles van het team bij elkaar houden.

(In de map 'begroting' vind je tevens format, instructie en sprekerslijst.)

Bij onderstaande zijn de dossiers van 10.2.e verdeeld (ivm zijn deelname aan SCoPAFF) en 10.2.e enigszins ontzien i.v.m. zijn dubbelrol in begrotingscoördinatie

Ik heb met groen enkele dossiers gemarkeerd waarover we net in ons teamoverleg hadden afgesproken dat de dossierhouder alvast een korte redeneerlijn opstelt (enkele bullets) en die voor reactie opstuurt naar 10.2.e 10.2.e en mij. Maak daarbij vooral gebruik van de factsheet in de map. Mocht ik er een zijn vergeten, laat het dan weten (hé, dat rijmt)
NB in die map zit al een spreektekst voor glyfosaat en gewasbescherming algemeen.

10.2.e

Wet-en regelgeving (incl. verboden)
 Glyfosaat
 Ctgb en toelatingsbeleid nationaal
 Water
 Actuele vraagstukken
 Kleine toepassingen
 Moties algemeen

10.2.e

UP/pilots en projecten
 Blootstelling omwonden en bufferzones

10.2.e

UP/governance/jaarplan/monitoring
 Tox druk natuurgebieden

10.2.e

Cumulatie en Stapelen
 Neurotox
 Kennis/onderzoek

10.2.e

Azolen

10.2.e

Toelatingsbeleid EU

Bijenrichtsnoer

Laag risico stoffen/groene middelen

NAP/SUD/F2F doelen

Handhaving

GLB/gewasbescherming

Groetjes

Mede namens 10.2.e

10.2.e

10.2.e

Team -/Policy coordinator Plant Protection

Plant Supply Chain and Food Quality Department

Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality

The Netherlands

E 10.2.e [@minlnv.nl](mailto:10.2.e@minlnv.nl)

T +31 6 10.2.e

 10.2.e